

AKCIONI PLAN ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE OPŠTINE MODRIČA 2012-2017

Modriča, decembar 2011. godine

Izrada akcionog plana zaštite životne sredine opštine Modriča je realizovana u okviru MDG-F programa Očuvanje okoliša i klimatske promjene: „Standardizacija upravljanja okolišem: povezivanje lokalnih i državnih aktivnosti u BiH“. Ovaj trogodišnji program zajednički provodi pet UN agencija: UNDP, UNV, UNEP, FAO i UNESCO, u partnerstvu sa Ministarstvom za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose BiH, Ministarstvom civilnih poslova BiH, Ministarstvom za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS, Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS, Ministarstvom okoliša i turizma FBiH, Ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH, opštinama, te organizacijama civilnog društva. Program se finansira sredstvima španskog Fonda za dostizanje milenijumskih razvojnih ciljeva (MDG-F).

Opština Modriča želi zahvaliti sljedećim pojedincima koji su uzeli učešća u izradi akcionog plana zaštite životne sredine (LEAP¹) za period od 2012. do 2017. godine.

ČLANOVI OPŠTINSKOG TIMA ZA IZRADU LEAP-A

Danijela Aničić
 Mirko Miljević
 Dušanka Lejić
 Olivera Čanić
 Milan Borojević
 Dragana Mandić
 Goran Markanović
 Željko Terzić

PREDSTAVNICI RADNE GRUPE

Đurđević Živko
 Jović Dario
 Čičić Dragan
 Stanković Risto
 Stefanović Sanja
 Lugonja Voja
 Kostadinović Slađana
 Stevanović Jagoda
 Cvetković Magdalena
 Šavija Sonja
 Stajić Nada
 Ilić Savka
 Kojić Borislav
 Savić Davor
 Lukić Milan
 Papić Milorad
 Lazić Uroš
 Andrić Marko
 Đurić Ineska
 Ičićević Dragan

Tehničku asistenciju opštini Modriča pri izradi akcionog plana zaštite životne sredine pružio je konzorcij Centar za razvoj i podršku (CRP) i Udruženje Nešto više.

¹ LEAP je skraćena od engleskih riječi Local Environmental Action Plan, te je kao takva skraćena prihvaćena u BiH i koristi se označavanje opštinskih akcionih planova zaštite životne sredine.

Sadržaj

Uvod.....	4
Proces izrade LEAP-a.....	5
Ukratko o opštini Modriča	7
Stanje životne sredine i identifikovani problemi.....	10
Vizija opštine Modriča.....	16
Akcioni plan zaštite životne sredine opštine Modriča.....	17
Monitoring i evaluacija akcionog plana zaštite životne sredine.....	22
Koncepti projektnih prijedloga.....	24
Koncepti projektnih prijedloga u sektoru voda.....	25
Koncepti projektnih prijedloga u sektorima tla i otpada.....	31
Koncepti projektnih prijedloga u sektorima atmosfere i energije.....	38
Koncepti projektnih prijedloga u sektorima biološke raznolikosti i kulturno-istorijskog naslijeđa.....	42

UVOD

Jedinstvena i raznovrsna životna sredina naše opštine važna je svima koji žive i rade u našoj lokalnoj zajednici, a koji teže ka boljem kvalitetu življenja. Ipak, ovo životno okruženje ne možemo uzeti „zdravo za gotovo“, i stalno se moramo podsjećati da ono ovisi o tome kako ga čuvamo i na koji način njime upravljamo.

Takođe, jasno je i da djelatnosti i aktivnosti koje sprovodimo u našoj lokalnoj zajednici imaju određeni globalni uticaj koji se posebno manifestuje u vidu klimatskih promjena. Ova pojava se ne može ignorisati, jer ona ima uticaja na sve nas, te je na svima i odgovornost u smislu promjene ponašanja kako bi se postiglo smanjenje emisija stakleničkih gasova u atmosferu.

Tako smo se našli pred velikim izazovom, koji za našu opštinu znači kreiranje plana aktivnosti na poboljšanju stanja životne sredine, poboljšanje usluga u oblasti životne sredine i podizanje svijesti građana o njenom značaju. U prethodnih nekoliko mjeseci, građani naše opštine zajedno sa predstavnicima opštinske administracije ocijenili su stanje naše životne sredine i dali sugestije za njeno poboljšanje. Ovaj akcioni plan je rezultat naših diskusija i konkretnih prijedloga. LEAP je korak na putu unapređenja naše životne sredine.

Proces izrade LEAP-a

Prema članu 51. Zakona o zaštiti životne sredine Republike Srpske, opštine su dužne da pripreme i donesu programe zaštite životne sredine u periodu od šest godina u skladu sa republičkim strateškim planom. Izrada LEAP-a u opštini Modriča je započela donošenjem odluke Skupštine opštine Modriča iz januara 2011. godine o pristupanju izrade LEAP-a za područje opštine Modriča.

Po donošenju odluke načelnik opštine je donio rješenje o imenovanju opštinske radne grupe za izradu LEAP-a kao i njenog koordinatora po rješenju broj 02-92-62/10. Za koordinatora opštinske radne grupe imenovana je Daniela Aničić, dok su članovi opštinske radne grupe: Mirko Miljević, Dušanka Lejić, Olivera Čanić, Milan Borojević, Dragana Mandić, Goran Markanović i Željko Terzić. Opštinska radna grupa je početkom 2011. godine predložila i formirala savjetodavno radno tijelo sačinjeno od predstavnika mjesnih zajednica, javnih ustanova, privrednih subjekata, organizacija civilnog društva i pojedinaca. Opštinska radna grupa za izradu LEAP-a je usvojila i primjenila plan rada i plan promocije LEAP-a tokom 2011. godine.

Opštinska radna grupa za izradu LEAP-a je najprije definisala i identifikovala konkretne resurse životne sredine na području opštine Modriča. Potom prema DPSIR² metodologiji prikazani su svi zagađivači životne sredine sa količinama zagađenja prema svakom elementu životne sredine (voda, vazduh, zemljište) kako bi se formiralo stanje životne sredine. Izvještaj o stanju životne sredine opštine Modriča sa uvrštenim konkretnim ekološkim indikatorima, koji je urađen tokom LEAP procesa, predstavlja osnovu za praćenje napretka u našoj životnoj sredini.

Očekivanja u vezi sa LEAP-om i procesom izrade LEAP-a, su da se sagleda stvarno stanje kvaliteta životne sredine na području opštine Modriča, da se procijeni uticaj na zdravlje ljudi i kvalitet života te da se poduzmu konkretne akcije koje će očuvati životnu sredinu i pozicionirati opštinu Modriča kao privredno razvijenu i ekonomski stabilnu zajednicu sa zdravom životnom sredinom i izgrađenom infrastrukturom koja štiti prirodno naslijeđe.

Namjera nam je da se akcije koje su definisane u LEAP-u prate i ažuriraju kako s vremenom budemo dobijali nove informacije i identifikovali nove prioritete.

Akcioni plan zaštite životne sredine opštine Modriča se sastoji iz dijelova:

- Osnovne informacije o opštini
- Stanje životne sredine i identifikovani problemi životne sredine
- Vizija opštine
- Strateški i operativni ciljevi
- Akcioni plan
- Plan monitoringa i evaluacije LEAP-a

Izvještaj o stanju životne sredine predstavlja osnovni element za izradu LEAP-a te ujedno daje prikaz stanja životne sredine na području opštine Modriča. Izvještaj je izrađen na osnovu dostupnih podataka o stanju životne sredine i procjena trenutnog stanja. Izvještaj o stanju elemenata životne sredine obuhvata analizu stanja voda, vazduha, zemljišta, biološke raznolikosti i kulturno-istorijskog naslijeđa kao i analizu ankete provedene među građanima opštine Modriča kojom građani iskazuju svoj stav o stanju i problemima u životnoj sredini. Izvještaj o stanju životne sredine zbog obima predstavlja poseban dokument koji je kao takav neodvojiv dio akcionog plana zaštite životne sredine.

² DPSIR je:

Uzročno-posljedični okvir za opisivanje uzajamnog uticaja između društva i životne sredine, koji je postavila Evropska agencija za životnu sredinu (European Environment Agency). Elementi tog okvira su: pokretačke snage koje djeluju na životnu sredinu (D – Driving forces), pritisci na životnu sredinu (P – pressures), stanje životne sredine (S – State), uticaj takvog stanja životne sredine na društvo (I – Impact), i odgovor društva na takvo stanje (R – Responses).

Akcioni plan zaštite životne sredine opštine Modriča u svojoj strukturi definiše:

Rezultate koje želimo ostvariti

Željeno stanje koje će nastati kao rezultat provođenja aktivnosti planiranih u LEAP-u

- **kako želimo da naša opština izgleda za 6 godina**

Ciljeve koje želimo postići

Detaljni ciljevi aktivnosti koje su navedene u planu. Postavljanje cilja predstavlja namjeru da se krene prema određenom rezultatu

- **kako ćemo znati da smo dostigli željeni rezultat**

Indikatore

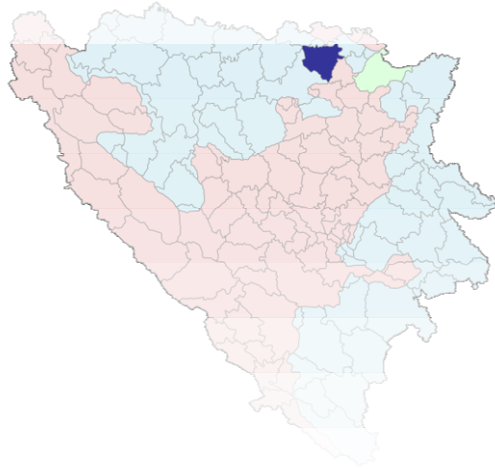
Mjerljive pokazatelje koje koristimo za praćenje i izvještavanje o promjenama i kojim ocjenjujemo u kojoj mjeri je željeni rezultat dostignut

- **kako ćemo mjeriti ostvareni rezultat**

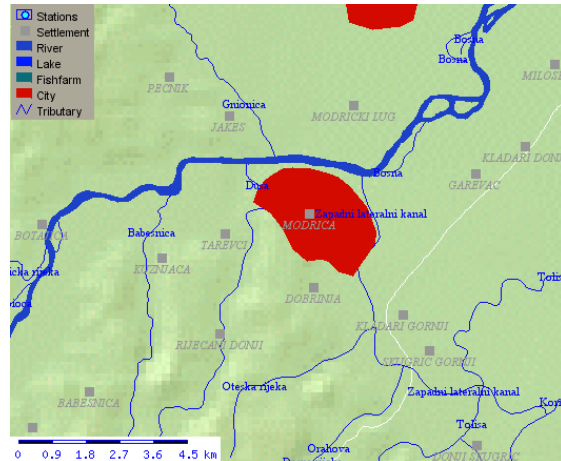
Šta
Projekat, aktivnost, protokol ili procedura koju možemo razviti i implementirati, a koje mogu biti kratkoročne i dugoročne
Ko
Opština/opštinska odjeljenja koja su odgovorna za svaku aktivnost
Kad
Vremenski rok za završetak aktivnosti
Koliko
Okvirno: sredstva za implementaciju i potencijalni izvori

Ukratko o opštini Modriča

Područje opštine Modriča zauzima površinu od 336 kvadratnih kilometara i rasprostranjeno je na tri geografska područja zahvatajući po manji dio svakoga od njih: dio ravnice bosanske Posavine sa dijelom doline rijeke Bosne, područje masiva planine Vučijak na lijevoj obali rijeke Bosne i područje masiva planine Trebave na desnoj strani rijeke Bosne. Prema procjenama danas na teritoriji opštine živi oko 32000 stanovnika, gdje je oko polovine gradsko stanovništvo.

Položaj opštine Modriča (plava boja) u BiH i Republici Srpskoj

Mapa opštine Modriča sa naseljima i vodotocima

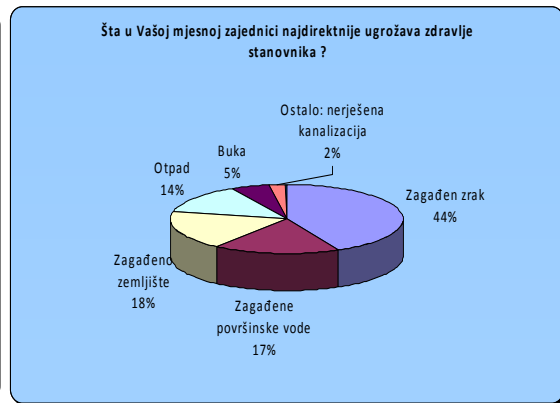
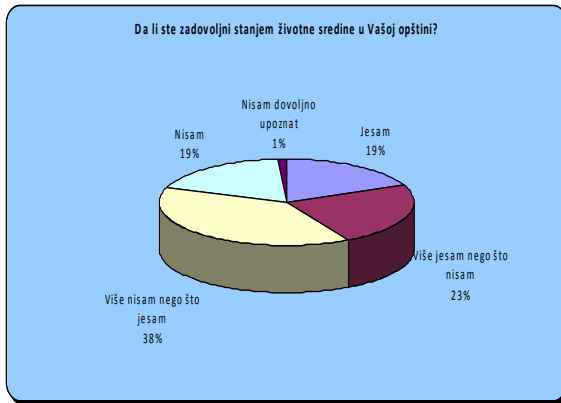
Klima je umjerenokontinentalna sa srednjom godišnjom temperaturom od 10,8 stepeni Celzijusa. Najtopliji mjeseci su jul i avgust, a najhladniji januar i februar. Relativna vlažnost vazduha je od 75 do 85%. Tokom godine je 80 vedrih i 115 promjenjivih dana. Godišnje padne u prosjeku 850 l vodenog taloga po m², najviše u periodu maj – jun, a najmanje od januara do marta. Snjegovi se zadržavaju od 40 do 60 dana u prosječnoj visini od 30 - 40 cm. Bez mraza je godišnje od 174 – 206 dana. Vjetrovi su sjeverni i sjeverozapadni umjerene snage.

Ovakva klima stimuliše bujnu vegetaciju i pogoduje poljoprivrednoj proizvodnji, posebno ratarstvu, povrtlarstvu, voćarstvu, mljekarstvu i stočarstvu. Najznačajnije privredne aktivnosti su vezane za hemijsku industriju, građevinarstvo i proizvodnju građevinsko-zanatskih materijala, preradu drveta, prehrambenu industriju, industriju obuće, proizvodnju namještaja i mašinsku industriju³.

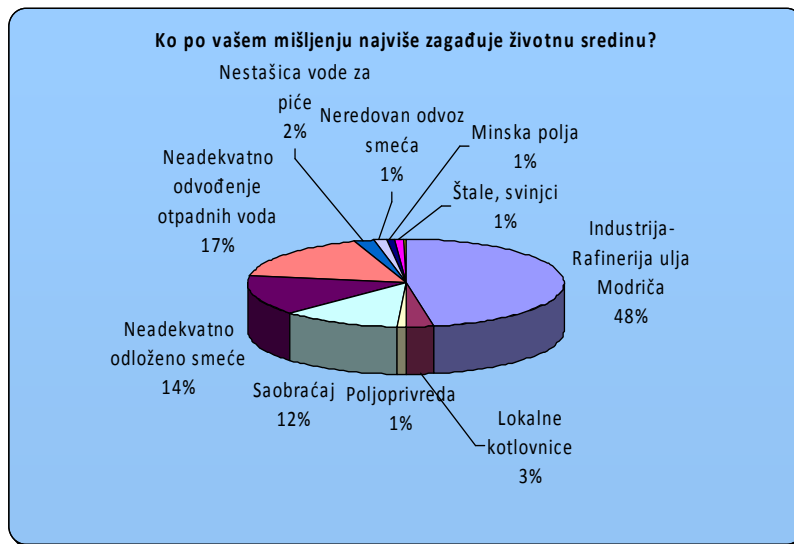
Stav građana o stanju i problemima životne sredine opštine Modriča

Tokom procesa izrade akcionog plana, u proljeće 2011. godine provedena je anketa među stanovništvom opštine Modriča s ciljem da se dobije stav građana o stanju životne sredine. Anketom je obuhvaćeno stanovništvo cijele opštine te se putem privrednih subjekata, javnih ustanova, osnovnih i srednjih škola, nevladinih organizacija i mjesnih zajednica uspješno okončalo i pravilno popunilo 650 upitnika. Anketa je obuhvatila 44% ženskih i 56% muških ispitanika. Odgovori na pitanje o tome da li su građani zadovoljni stanjem životne sredine na području opštine govore o nezadovoljstvu građana jer 57% građana ili nije zadovoljno ili više nije nego što jeste zadovoljno stanjem životne sredine. Po mišljenju građana najveći negativan uticaj na zdravlje stanovništva postoji zbog zagađenog vazduha(44%), zbog zagađenog zemljišta (18%) i zagađenih površinskih voda (17%).

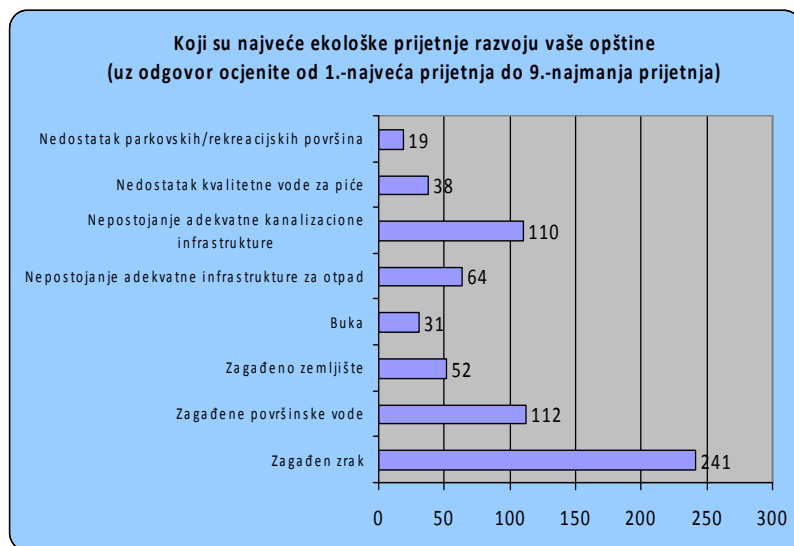
³ Detaljan pregled svih privrednih i poljoprivrednih aktivnosti stanovništva sa kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima, se nalazi u Izvještaju o stanju životne sredine opštine Modriča

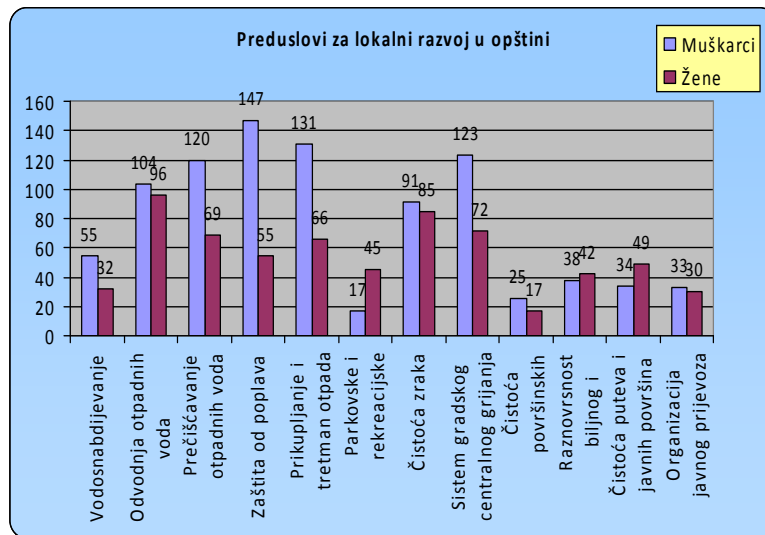
Građani smatraju da životnu sredinu najviše zagađuje industrija i to Rafinerije ulja Modriča (48%), neadekvatno odvođenje otpadnih voda (17%) i neadekvatno odloženo smeće (14%).

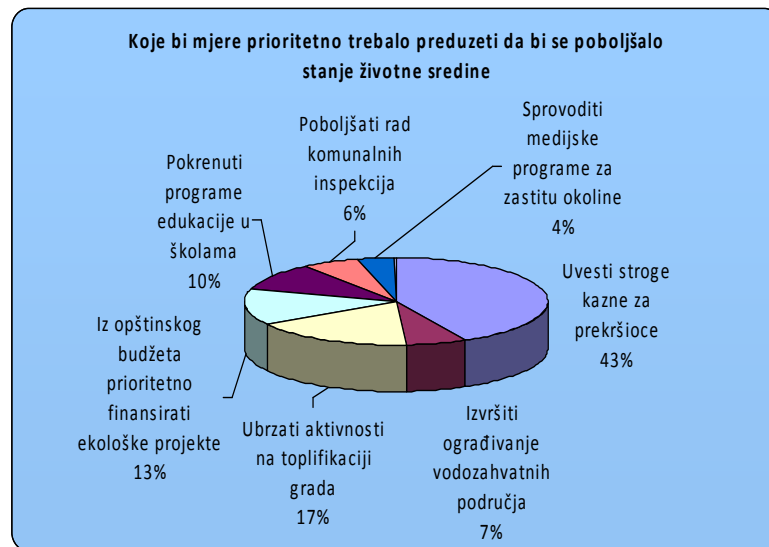
Građani vjeruju da su najveće ekološke prijetnje razvoju opštine Modriča, zagađen vazduh(36%), zagađene površinske vode (17%) i nepostojanje adekvatne kanalizacione infrastrukture sa 16%.

Građani su spremni dati doprinos poboljšanju stanja životne sredine na način da je 40% spremno bezuslovno, 30 % je spremno ako to i drugi učine i 10% je spremno ako se ne zahtjevaju novčana ulaganja. Građani ističu da su najbitniji preduslovi za lokalni razvoj u opštini Modriča unaprijeđenje zaštite od poplava, odvodnja otpadnih voda, prikupljanje i tretman otpada, čistoća vazduha, prečišćavanje otpadnih voda i osiguravanje sistema centralnog grijanja.

73% anketiranih građana vjeruje da uvođenje strogih kazni za prekršiće, unaprijeđenje aktivnosti na toplifikaciji grada i finansiranje projekata zaštite životne sredine bi dovelo do poboljšanja stanja životne sredine.

Stanje životne sredine i identifikovani problemi

Sektor voda

Na području opštine Modriča identifikovani su sljedeći vodni resursi (rijeke, potoci, bare): Bosna, Adarska Rijeka, Mala Rijeka, Velika Rijeka, Vranjačka Rijeka, Babešnica, Dusa, Rječica Tolisa, Ljubioča, Botajička Rijeka, Jakešnica i Zapadni lateralni kanal. Na području opštine Modriča postoje bare i starače rijeke Bosne na 43 lokacije ukupne procjenjene površine 386.750 m², od čega su male bare koje tokom sezone presušuju na 26 lokacija površine oko 37.850 m². Veće bare i starače su na 17 lokacija površine 348.900 m² sa stalnom vodenom masom.

Rijeka Bosna predstavlja najveći vodotok na području opštine Modriča. Na rijeci Bosni kod Modriče postoji stanica za mjerenje kvaliteta voda označena kao mjerni profil B13-nizvodno od Modriče. Na rijeci Bosni prema dva parametra: ukupni broj koliformnih bakterija (NBK) i indeksa saprobnosti može se konstatovati da nema značajne razlike u kvalitetu. Rijeka Bosna je prema ukupnom broju koliformnih bakterija za zadnje dostupno mjerenje prikazano u dokumentu „Okvirni plan razvoja vodoprivrede RS“ treće kategorije dok je prema indeksu saprobnosti takođe treće kategorije⁴.

Prema drugom setu ispitivanja rezultati fizičko-hemijskih parametara kvaliteta vode iz 2005 godine na mjernom profilu B13, nizvodno od Modriče pokazuju:

- da je prema parametrima pH vrijednost, ukupni alkalitet CaCO₃, mangan, gvožđe, bakar i hrom, voda rijeke Bosne I kategorije
- da je prema parametrima elektroprovodljivost, HPK-dihromatni, rastvoreni kiseonik, zasićenje kiseonikom, nitratima, voda rijeke Bosne II kategorije
- da je prema parametru nitriti voda rijeke Bosne IV kategorije
- da je prema parametru ukupne suspendovane materije voda rijeke Bosne V kategorije

Stanovništvo i privreda opštine Modriča utiču na zagađenje vodenih resursa zbog sljedećih razloga:

- Procjedne vode deponije otpada Modrički lug su procjenjene na oko 100.000 m³/god. Procjedne vode imaju negativan uticaj na rijeku Bosnu sa zagađujućim materijama kao što su biorazgradljive organske materije, nutrijenti, teški metali i opasne supstance.
- Privatni, javni i poslovni subjekti koji su spojeni na sistem javne kanalizacije opštine Modriča sa 342.720 m³/god otpadnih voda zagađuju rijeku Bosnu. Otpadne vode sadrže kabasti materijal, biorazgradljive organske materije i nutrijente.
- Otpadne vode iz svih naselja opštine Modriča koja nemaju sistem javne kanalizacije i koja otpadne vode ispuštaju u septičke jame, prelive, kanale koji vode do najbližih vodnih tijela, su procjenjene na količinu od 855.120 m³/god. U tim otpadnim vodama se nalaze zagađujuće materije kao što su kabasti materijal, biorazgradljive organske materije i nutrijenti. Otpadne vode sa farmi i poljoprivredni dobara, su obuhvaćene unutar otpadnih voda iz naselja opštine Modriča koja nemaju sistem javne kanalizacije.
- Neuređene i divlje deponije otpada omogućavaju stvaranje 700 m³/god procjednih otpadnih voda koje sa biorazgradljivim organskim materijama, nutrijentima, teškim metalima i opasnim supstancama vrše zagađenje rijeka. Najveće opterećenje se dešava na rijeci Bosni.
- Industrijske otpadne vode zagađuju prvenstveno rijeku Bosnu. Te vode sadrže kabasti materijal, biorazgradljive organske materije, nutrijente, teške metale i opasne supstance.

⁴ Vode se mogu podijeliti:

- **vode I klase** su najčistije prirodne vode, izvorišta rijeka i njihovi gornji tokovi. Upotrebljavaju se za piće ili u prehrambenoj industriji. Naseljavaju ih plemenite vrste riba (salmonidi). Nemaju miris, vidljivu boju niti otpadne tvari.
- **vode II klase** su još uvijek relativno čiste. Mogu se koristiti za rekreaciju i uz određeno prečišćavanje za snabdijevanje gradova vodom. Ne smiju imati miris ni boju.
- **vode III klase** zagađene su prolaskom kroz gusto naseljene i industrijske oblasti. Imaju miris i vidljivu boju, ali se još uvijek mogu koristiti u poljoprivredi i nekim granama industrije. Pokazatelji za ove vode imaju znatno više granične vrijednosti.
- **vode IV klase** su sve one vode koje ne spadaju u prethodne tri klase. Vrlo su zagađene i moraju se prečišćavati ukoliko se upotrebljavaju u određene svrhe.

Zaprašivanje protiv komaraca se vrši jednom godišnje, aktivnom materijom ICON 07 i naftom u količini od 350 l na ha zemljišta što vrši pritisak na sve rijeke na području opštine Modriča.

Eksploatacijom šljunka i pijeska kroz čitav sliv rijeke Bosne na području opštine Modriča vrši se pritisak i zagađenje. Godišnje se eksploatiše količina od 500.000 m³ šljunka i pijeska sa rijeke Bosne.

Prema podacima posljednje dostupne publikacije o zdravstvenom stanju stanovništva Republike Srpske za 2008. godinu⁵ u kojoj je prikazano stanje po opštinama, na području opštine Modriča izvršeno je ispitivanje uzoraka vode za piće iz centralnog vodovodnog sistema na fizičko hemijsku i mikrobiološku ispravnost i to iz 246 uzoraka, od čega su 234 ispravna uzorka dok je 12 uzorka prema Pravilniku o ispravnosti vode za piće neispravno. Od 12 neispravnih uzoraka, svi su sa mikrobiološkom neispravnosću. Takođe je vršena kontrola na lokalnom vodovodu Botajica, te je uzorak bio mikrobiološki neispravan.

Poplave na području opštine Modriča nastaju zbog uticaja padavina velikog intenziteta na vodotoke unutrašnje mreže područja opštine Modriča. U poplavljenim područjima dolazi do izuzetno teških situacija za domaćinstava, obzirom da su se uz poplavljena poljoprivredna zemljišta, na pojedinim lokalitetima aktiviraju klizišta, koja uzrokuju oštećenja stambenih objekta. Velike vode rijeke, kao i bujične vode na drugim lokacijama opštine, prouzrokuju oštećenja obalnih i riječnih mostovskih konstrukcija, propusta i lokalnih saobraćajnica i internih kolovoza na raznim dionicama u okviru naselja i naseljenih djelova opštine. Zadnje veće poplave dogodile su se u ljeto 2010. godine. Najugroženija naselja bila su Modriča1- Čvorkuša; Modriča 3 - Poljoprivredno dobro; Modriča 4 - Dobori; Borovo Polje; Skugrić; Vranjak; Koprivna; Miloševac i Dugo Polje, gdje je vodena stihija ugrozila preko 700 domaćinstava.

Rezime problema u oblasti voda na području opštine Modriča

- Problem koji je vezan za procjedne vode deponije otpada Modrički lug je nepostojanje tehničko-tehnoloških mjera na deponiji kojim bi se onemogućilo difuzno zagađenje kroz procjeđivanje otpadnih voda sa deponije.
- Problem koji doprinosi neadekvatnom kvalitetu voda rijeke Bosne je nepostojanje sistema za prečišćavanje otpadnih voda iz sistema javne kanalizacije opštine Modriča.
- Problem ruralnih područja opštine Modriča je nepostojanje sistema prikupljanja i prečišćavanja sanitarno-fekalnih voda (nepostojanje sistema javne kanalizacije)
- Postojanje divljih deponija i svih drugih oblika neadekvatnog odlaganja otpada stvara problem zagađenja putem procjednih voda.
- Zagađenja voda od strane privrede i poljoprivrede postoji zbog nepostojanja sistema za tretman industrijskih ili poljoprivrednih otpadnih voda.
- Problemi zagađenja voda za piće i erozije zemljišta koji se pojavljuju usljed poplava

Sektor tla i otpada

Namjene zemljišta na području opštine Modriča sa površinama su kako slijedi: poljoprivredne površine 22.436 ha, građevinsko zemljište 836,44 ha, šumske površine 10.787 ha, vodne površine 200,67 ha, saobraćaj 94,36 ha, kamenolomi 1,2 ha, deponije otpada 10,1 ha i ostale namjene-neplodno zemljište 3.118 ha.

Najveći uzročnici zagađenja tla su neadekvatno odloženi otpad, otpadne vode septičkih jama, preliva i direktnihg izlivanja u tlo, postojanje minskih polja, privredene djelatnosti i neadekvatno i nekontrolisano korištenje hemijskih sredstava u poljoprivredi.

- Gledano ukupno, na području opštine Modriča otpad se organizovano prikuplja od cca 15000 subjekata te se na taj način prikupi i odloži na gradsku deponiju oko 6000 tona otpada godišnje. Ostali subjekti stvore oko 4000 tona otpada i isti odlaže u prirodu na divlja odlagališta otpada, zatrpavanjem, paljenjem ili direktnim bacanjem na zemljište ili direktnim bacanjem u rijeke i potoke. Na ovaj način se vrši groman

⁵ Publikacija o zdravstvenom stanju stanovništva Republike Srpske za 2008. godinu
http://www.phi.rs.ba/documents/publikacija_zdr_stanje_2008.pdf

pritisak i zagađanje tla. Zagađenje i pritisak na tlo postoje i zbog postojanja ruralnih otpadnih voda tj. zagađenja tla otpadnim vodama domaćinstava koja nisu priključena na sistem javne kanalizacije i to u ukupnoj količini otpadnih voda od 855.120 m³/god. Na području opštine Modriča evidentirano je 6 divljih deponija i to: divlja deponija Garevac, pored rijeke Bosne sa oko 350 m³ otpada, divlja deponija Vranjak, pored regionalnog puta Modriča – Doboj, sa oko 50 m³ otpada, divlja deponija Koprivna, pored rijeke Bosne, sa oko 50 m³ otpada, divlja deponija Botajica, uz rijeku Bosnu, sa oko 90 m³ otpada, divlja deponija u Orahovi, sa oko 70 m³ otpada i divlja deponija Dugo Polje uz rijeku Bosnu, sa oko 90 m³ otpada.

- Na opštini Modriča nalazi se ukupno 35 lokacija i sve su registrovane kod Kancelarije za uklanjanje mina u BiH (BHMAC-a). Rizične površine rasprostiru se: na potezu Miloševac – Kladari Donji – Skugrić na 6 lokacija ukupne površine 60.984 m², na potezu Krečane Gornje – Jasenica na 12 lokacija ukupne površine 516.285 m², na potezu Koridor 5 C na 15 lokacija ukupne površine 701.877 m² i izdvojene 2 lokacije – Kužnjača i Busije ukupne površine 44.084 m².
- U oblastima ratarstvo, voćarstvo, povrtarstvo prema normativima primjene proizvoda za zaštitu biljaka godišnje se iskoristi 64,26 tone proizvoda. Na istim površinama se upotrijebi 4998 tona različitih gnojiva i stvori 37.429 tona stajnjaka.
- Problem koji sa sobom donose poplave naročito rijeke Bosne su i posredno zagađenje poljoprivrednog zemljišta jer su vode u u pojedinim mjerenjima u rijeci Bosni IV kategorije čija upotreba u poljoprivredi, po standardima nije dozvoljena.

Rezime problema u oblasti tla i otpada na području opštine Modriča

- Problem zagađenja zemljišta zbog postojanja 6.000 tona otpada godišnje i njegovog neadekvatnog odlaganja na deponiji otpada Modrički lug (koja nezadovoljava uslove kojim se onemogućuje zagađenje zemljišta i podzemnih voda) i
- Problem zagađenja zemljišta zbog postojanja divljih odlagališta otpada, zatrpavanja, paljenja ili direktnog bacanja na/u zemljište ili direktnog bacanja u rijeke i potoke gdje divlja odlagališta ili direktno bacanje prirodu. Zagađuje sa oko 4000 tona otpada godišnje
- Problem postojanja 1.323.230 m² identifikovanih minskih polja i sumnjivih područja za koja nije sigurno da li su bezbijedna.
- Osnovni problem u oblasti poljoprivrede je da se zbog neprimjenjivanja standarda zaštite životne sredine na farmama i gazdinstvima i nepostojanja sistema za monitoring korištenja količina i vrsta pesticida, gnojiva i stajnjaka zagađuje tlo
- Problem naplavina i mulja koji su aktuelni u vrijeme poplava naročito prilikom plavljenja rijeke Bosne u okolno poljoprivredno zemljište. Naplavine i mulj sa sobom donose zagađujuće materije.

Sektor atmosfere i energije

Na osnovu strategije zaštite vazduha sa akcionim planom upravljanja kvalitetom vazduha, u Republici Srpskoj postoji veoma mali broj područja gdje se kontinuirano prati kvalitet vazduha. Dosadašnji karakter područja opštine Modriča nije iziskivao potrebu praćenja kvaliteta vazduha. Jedini dostupni podaci se nalaze u Studiji uticaja na okolinu vezano za projekat autoputa na koridoru Vc. Za potrebe ovog studijskog istraživanja izvršeno je posebno mjerenje na lokaciji Modriča. Mjerenje imisije obavljeno je na dva mjerna mjesta. Izbor mjernih mjesta obavljen je na osnovu zone utjecaja budućeg autoputa, a s ciljem sagledavanja sadašnjeg stanja kvalitete vazduha u blizini rijeke Bosne. Mjerna mjesta obilježena su kao MM-1 i MM-2. Prema izvršenom mjerenju kvalitet vazduha je zadovoljavao propisane nome.

Na osnovu stavova građana i članova opštinskog tima za izradu lokalnog ekološkog akcionog plana, najznačajniji pritisak na atmosferu, na području opštine Modriča, postoji zbog grijanja stambenog, poslovnog i javnog prostora, a potom zbog emisija od privrednih subjekata, zbog emisija iz saobraćaja, emisija sa deponija otpada i emisija iz poljoprivrednih djelatnosti.

- Opština Modriča nema gradsko grijanje, tako da se sva domaćinstva i javne ustanove griju individualno i na različite načine. Individualne kuće u zimskom periodu griju se većinom na peći sa čvrstim gorivom (drvo, ugalj), lož ulje, plin, te na električnu energiju. Jedno domaćinstvo u toku grejne sezone potroši 15-20 m³ ogrevnog drveta i oko 2 t uglja, ukoliko se primarno grije na drvo. Ukoliko se za ogrev primarno

koristi ugalj, potrošnja istog je oko 10 t i 2-3 m³ ogrevnog drveta. U kolektivnom stanovanju najčešći način grijanja je na električnu energiju, zatim na čvrsto gorivo. Na bazi ovih podataka na godišnjem nivou, procjenjuje se da se za potrebe grijanja i ostale potrošnje električne energije iskoristi 229.159.272 kWh energije. Sagorjevanjem uglja, drveta i ostalih energnata kao i potrošnje električne energije oslobađa se niz štetnih supstanci i vrši se pritisak na atmosferu. Pri tome se u atmosferu emituje: 613 tona sumpor dioksida, 137 tona azotnih oksida, 383 tone nemetanskih isparljivih organskih spojeva, 2994 tone ugljen monoksida, 922 tone sitnih čvrstih čestica (prvenstveno čađi), i 0,24 tone teških metala. Osim toga, ove funkcije naselja imaju i najveću ulogu u emisiji stakleničkih gasova koji dovode do pojave efekta staklenika i klimatskih promjena. Za opštinu Modriča ove emisije godišnje iznose: 90430 tona ugljen dioksida i 11000 tona metana.

- Deponijski gas se stvara u tijelu deponije komunalnog otpada tokom vremena, pri čemu količina gasa zavisi od sastava i starosti otpada. Pored deponijskog gasa u grejnom periodu zbog prisustva žara i vrelog pepela prisutni su požari na deponiji Modrički lug. Sastav deponijskih gasova zavisi od strukture depovanog materijala i uglavnom se sastoji od metana, ugljendioksida, ugljenmonoksida, vodika i drugih komponenti koje su zastupljene u manjim koncentracijama, odnosno u tragovima. Na deponiji Modrički lug se na godišnjem nivou odloži oko 6000 tona otpada što predstavlja osnov za emisiju oko 36000 m³ deponijskog gasa.

- Vozila sa područja opštine Modriča godišnje pređu godišnje 105.911.755 km i pri tome potroše 12.178.306 litara goriva. Potrošnja i sagorjevanje te količine motornih goriva izaziva emisije štetnih supstanci te se na taj način stvara pritisak na atmosferu. U toku jedne godine, samo u saobraćaju se emituje 225,60 tona azotnih oksida, 2,58 tona amonijaka, 128,84 tone nemetanskih isparljivih organskih spojeva, 973,74 tone ugljen monoksida, 20,60 tona sitnih čvrstih čestica, 30562 tone ugljen dioksida i 4,42 tone metana.

- Direktna upotreba raznih hemikalija (pesticida, herbicida, insekticida) u poljoprivredi na godišnjem nivou, na području opštine Modriča, je procjenjena na 64,26 tone proizvoda. Na istim površinama se upotrijebi oko 4998 tona različitih gnojiva i stvori 37.429 tona stajnjaka. Zagađujuće materije koje se emituju iz poljoprivrede u životnu sredinu su amonijak (NH₃), metan (CH₄) i azot-suboksid (N₂O).

Rezime problema u oblasti atmosfere na području opštine Modriča

- Osnovni problem zagađenja atmosfere je postojanje zastarjelih i energetski neefikasnih i neprihvatljivih objekata i sistema grijanja stambenog, poslovnog i javnog prostora kao i korištenje električne energije na energetski neefikasan način. Ova konstatacija vrijedi kako za sektor stanovanja tako i za privredu i javnu administraciju.
- Problem deponije otpada Modrički lug je postojanje zagađenja od deponijskog gasa zbog nepostojanja tehničko, tehnoloških i organizacionih mjera kojim bi se onemogućila emisija deponijskog gasa.
- Osnovni problem vezan za sektor saobraćaja je da su vozila starosti u prosjeku 15 godina i više, da se adekvatno ne održavaju, i da nisu prema sadašnjim standardima ekološki prihvatljiva.
- U oblasti poljoprivrede najveći problem su: prekomjerna i nekontrolisana upotreba hemijskih sredstava, nepostojanje standarda dobrih poljoprivrednih praksi koje onemogućavaju emisije štetnih supstanci i sl.

Stanje biljno i životinjskog svijeta

Područje opštine karakteriše raznolikost hidroloških, hidrogeoloških, pedoloških, geoloških cjelina, dok je s druge strane karakteriše homogenost klimatskih prilika (osobine umjereno tople kišne klime), gdje se manja odstupanja javljaju uslijed reljefnih osobina prostora. Za potrebe ovog dokumenta prikupljeni su podaci iz literature o rasporedu određenih biljnih vrsta na predmetnom području.

Šume

Širi prostor područja može se podijeliti na niži i viši dio. Gorje pripada biljno-geografskoj ilirskoj provinciji ilirskih bukovih šuma, a niži dio biljnogeografskoj srednjeevropskoj provinciji ilirskih grabovih šuma. Ovo područje karakterišu sljedeće šumske fitocenoze koje su se formirale u zavisnosti od reljefa, klimatskih prilika i dr. faktora:

1. Šume hrasta lužnjaka i običnog graba ilirskog

2. Šume kitnjaka i običnog graba
3. Brdska šuma bukve ilirskog područja
4. Šume hrasta lužnjaka i običnog graba ilirskog područja

Travnjaci i oranice su ekološki sistemi nastali direktnim ili indirektnim čovjekovim utjecajem na prostorima koji su prirodno bili pokriveni šumom. Travnjaci, usprkos činjenici da nisu prirodnog postanka predstavljaju staništa koja u velikoj mjeri obogaćuju biološku raznolikost područja opštine. Naseljeni su biljnim vrstama koje dijelom potiču iz šuma, dijelom iz drugih, naročito stepskih područja istočne Evrope i Azije, dok su se neke svojite polimorfnih vrsta razvile upravo zahvaljujući antropogenim utjecajima na travnjacima. Na području zahvata je tradicionalno primjenjivan ekstenzivni način korištenja travnjaka, koji su većinom ugroženi jer su pretvoreni u oranice. Oni se danas vrlo ekstenzivno i samo povremeno koriste za ispašu i košnju. Za travnjake su karakteristične razne vrste iz porodica trava (Poaceae), glavočiike (Asteraceae), zatim sitovi (*Juncus*), mente (*Mentha*), koja izrazito vole vlažna staništa.

Područja travnjaka koja su odoljela antropogenim uticajima su područja raznolikih predstavnika. Karakteristične kontinentalne livade koje su karakteristične za područje opštine su:

- Livada ovsenice pahovke (as. *Arrhenatheretum eltioris*)
- Livada uspravnog oviska i krestaca (as. *Bromo-Cynosuretum cristati*)
- Livada uspravnog ovisk i srednjeg trputca (as. *Bromo-Plantaginetum mediae*)

Oranice kao umjetno nastali ekološki sistemi namijenjeni su isključivo poljoprivrednoj proizvodnji, a obrađuju se na način koji nedovoljno uvažava zaštitu biološke raznolikosti, jer se koriste na intenzivan način uz primjenu umjetnih gnojiva i hemijskih sredstava za zaštitu bilja.

To su nitrofilni ekološki sistemi među koje spadaju i voćnjaci, vinogradi, vrtovi, rubne površine uz polja, kanale i kuće, gažene površine putova i dvorišta, te odlagališta otpada. Zajednička im je odlika povećana količina azota što dovodi do florističke srodnosti koja se ogleda u mnoštvu zajedničkih nitrofilnih biljaka (tzv. Ruderalne zajednice). Ovdje se vrši stroga selekcija biljaka različitim poljoprivrednim mjerama (oranje, kopanje, gnojenje, upotreba pesticida)

Sastav faune na prostorima opštine je promijenjen u odnosu na posljednje antropogene uticaje na tom području nakon rata pogotovo u područjima gdje je došlo do povećanog naseljavanja. Potrebno je naglasiti da su za presjek sadašnjeg stanja uzeti podaci prije rata, dok, za dobivanje faktičkog stanja biti će potrebno obaviti niz dugotrajnih naučnih istraživanja. U ovim krajevima rasprostranjene su obične i poznate evropske životinje. Tu žive od sisavaca lisice i manje zvijeri, kune, tvorovi, zerdavi, lasice, jazavci, uz vode vidra, zatim ima običnih zečeva, rovkica, krtica, ježeva, malenih glodavaca kao miševa, voluharica, hrčaka, vjeverica, puhova itd. Uz vode se još od 1932. naselila američka ondatra. Tu žive i različiti netopiri, a po šumama se zadržavaju divlje svinje, srne, a u većim šumama i jeleni a u nekim lovištima drže i lopatare. Ovo područje bogato je pticama i to: lastavice, grmuše, muharice, drozdove slavuje, cipice, pliske, zebe, češljugare, strandice, sjenice, ševe, čvorci, vuge, svrake, šojke, čavke, vrane pa onda kukavice, prepelice, tčke, pupavci, zlatovrane, vodomari, sokolovi, vjetruše, eje, jastrebovi, kopci škanjci, itd. U šumskim dijelovima žive golubovi, grlice, djetlovi, žune i orlovi kliktaši, u blizini voda i crna roda. U vlažnim šumama zadrže se i šljuke preko ljeta čak imaju i mlade. Po selima u nizinama gnijezde se bijele rode, a uz bare i močvare čaplje, patke, gnjurci, vranici, liske, štijoke, mlakari, trstenjaci, blatarići, žalari, prutke, obični galebovi, čigre, bjeloglavi štekavci, bukoći ribiči itd. U zadnjim godinama jako se raširila grlica kumrija. Od otrovnih zmija je najčešća je riđovka, a poskok je rijedak. Među bjelouškama prednjači tzv. dvopruga odlika. Zatim tu žive guževi, smukulje, a od gušterica najčešće su siva i zidna gušterica a čest je i sljepić. Uz vode dolaze barske kornjače. Od žaba spomenuti ćemo crvenog mukača, gatalinka, zelena žaba, siva i zelena gubavica a rijetko se nađe šarena češnjarka. Svuda žive zeleni veliki vodenjaci. Velike površine obrađenog tla pogoduju kukcima pogotovo skakavcima, no ima polukrilaca, kornjača, leptira, dvokrilaca, opnokrilaca i drugih. Među njima javljaju se i stepski oblici. Brojni su kukci i veliki ratarski i šumski štetnici kao npr. Gubar, krompirova zlatica i drugi. Uz vode lete različita vretenca, vodencvijetovi, tulari, obalčari i komarci. U vodama plivaju razni slatkododni kornjaši, kao kozaci, vodoljupci, vrtice, zatim polukrilci nauznačarke, štupavice a skalalice se zadržavaju po mirnim vodama. U vodi se razvijaju ličinke komaraca i sličnih dvokrilaca, vodencvijetova, tulara, obalčara i vretenaca. Od puževa su česti barnjaci, rožnjaci, ogrci pai

neki manji kao Neritine, Amphimelanije i dr. Po tlu se zadržavaju i različite dvojenoge i strige, i mnogi pauzi. U vodi od paučnjaka je česta vodengrinja, a od pravih paukova tu je srebrosjajni vodenpauk. U rijekama i drugim vodama ribe su najčešće šaranke, kao šarani, karasi, linjci, mreke, podusti, deverike razne bijelice, grgeči, štuke, smuđevi, kečige Najveća je riba som koja naraste i preko 100 kg, a velika je i mladica koja može biti teška i preko 30 kg. Iz ribnjaka u neke rijeke zašle su sjevernoamjeričke vrste patuljasti somić i sunčanica. U mlakama, ribnjacima i jezerima razvijena je i životna zajednica planktona, u kojem ima u velikom broju uz mikroskopske praživotinje, trepetljikaše, bičaše i većih planktonskih životinja kao što su brojni veslonošci, vodenbuhe i kolnjaci. Od ličinaka kukaca lebde u takvim mlakama jedino ličinke komarca *Chaoborus crystallinis*. Na području opštine Modriča nema posebno zaštićenih dijelova prirode. Evidentirano je oko 160 biljnih i životinjskih vrsta predloženih za zaštitu na ovom području.⁶

⁶ Studija uticaja na okolinu vezano za projekat autoputa na koridoru Vc

Vizija opštine Modriča

*„Opštinu Modriča vidimo kao
privredno razvijenu i ekonomski
stabilnu zajednicu sa zdravom
životnom sredinom i
izgrađenom infrastrukturom
koja štiti prirodno naslijeđe”*

Akcionni plan zaštite životne sredine opštine Modriča

Sektor voda

Dugoročno gledano, opština Modriča želi smanjeniti emisiju štetnih tvari iz netretiranih komunalnih otpadnih voda u vodne resurse za 50%. Za ostvarenje ovog plana u narednom periodu od 6 godina opština Modriča namjerava dostići slijedeće operativne ciljeve :

1. Povećana pokrivenost gradskog područja kanalizacionom mrežom za prikupljanje otpadnih voda za 60%.
2. Uklanjanje septičkih jama iz gradskog područja za 60%.
3. Kompletirana investiciono tehnička dokumentacija za sistem sekundarnog tretmana otpadnih voda urbane zone
4. Unaprijediti sistem zaštite od poplava

Praćenje ispunjenja navedenih ciljeva će biti osigurano:

- praćenjem broja novopriključenih objekata na sistem javne kanalizacije
- praćenjem broja septičkih jama koje nisu u funkciji
- praćenjem stepena finalizacije investiciono tehničke dokumentacije za sistem tretmana otpadnih voda
- praćenjem dužine uređenih riječnih korita zaštićenih od poplava

Kako bi ovi ciljevi bili dostignuti planirane su slijedeće mjere:

<i>Tip mjere</i>	<i>Šta?</i>	<i>Ko?</i>	<i>Kad?</i>	<i>Koliko? /izvor sredstava</i>
Realizovati/demonstrirati	1.1. Stavljeno u funkciju 20 km kanalizacione mreže u gradskom području opštine Modriča (veza operativni ciljevi 1 i 2)	Odjeljenje za prostorno uređenje stambeno komunalne poslove i ekologiju	2013-2017	4.000.000 KM (opštinski budžet 40%, grant od međunarodnih organizacija 30%, vlastito učešće građana 10%)
	1.2. Donesena opštinska odluka o zabrani direktnog ispusta otpadnih voda iz domaćinstava i poljoprivrednih objekata u rijeke, riječice i potoke (veza operativni ciljevi 1 i 2)	Skupština opštine	2013-2014	0 KM
	3.1. Izrađena investiciono-tehnička dokumentacija za sistem sekundarnog tretmana otpadnih voda u gradu (veza operativni cilj 3)	Odjeljenje za prostorno uređenje stambeno komunalne poslove i ekologiju	2014-2016	15 000 KM (opštinski budžet)
	4.1. Izgradnja odbrambenog nasipa u MZ 4 u dužini od 4000 metara (veza operativni cilj 4)	Odjeljenje za prostor. uređ. stamb. kom. poslove i ekologiju	2013-2015	3.140 000,00 KM (budžet opštine, Agencija za vode oblasnog riječnog sliva

				Save
Založiti se i podržati	4.2. Čišćenje kanala po rizičnim naseljima kao zaštita od poplava u dužini od 2000 metara (veza operativni cilj 4)	Odjeljenje za prostor. uređ. stamb. kom. poslove i ekologiju	2013-2015	8.000 KM (Opštinski budžet)

Sektor tla i otpada

Dugoročno gledano, opština Modriča želi smanjiti zagađenje zemljišta uspostavom ekonomski održivog sistema upravljanja otpadom za cjelokupno (100%) područje opštine Modriča i u potpunosti uklonjenim minsko eksplozivnim sredstvima i primjenjenim principima integralne poljoprivredne proizvodnje. Za ostvarenje ovog plana u narednom periodu od 6 godina opština Modriča namjerava dostići slijedeće operativne ciljeve :

1. Prihvaćena dugoročna opštinska strategija upravljanja otpadom
2. Smanjene površine pod divljim deponijama za 80% na opštini Modriča
3. Deminirano 80-100% zemljišta zagađenog minsko eksplozivnim sredstvima
4. 80% poljoprivrednih proizvođača sa područja opštine Modriča upoznato sa principima integralne poljoprivredne proizvodnje

Praćenje ispunjenja navedenih ciljeva će biti osigurano:

- praćenjem stepena finalizacije opštinske strategije upravljanja otpadom,
- praćenjem smanjenja broja divljih deponija
- praćenjem smanjenja m² zemljišta zagađenog minsko eksplozivnim sredstvima
- praćenjem broja poljoprivrednih proizvođača prisutnih na sastancima, konsultacijama i preznecacijama u vezi sa integralnom poljoprivrednom proizvodnjom

Kako bi ovi ciljevi bili dostignuti planirane su slijedeće mjere:

<i>Tip mjere</i>	<i>Šta?</i>	<i>Ko?</i>	<i>Kad?</i>	<i>Koliko? /izvor sredstava</i>
Realizovati/demonstrirati	1.1. Izrađen Plan upravljanja otpadom na području opštine Modriča (veza operativni cilj 1)	Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove i ekologiju	2013-2014	15.000 KM (opštinski budžet, Fond za zaštitu životne sredine)

	2.1. Uklonjene registrovane divlje deponije iz svih mjesnih zajednica na području opštine Modriča (veza operativni cilj 2)	Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove i ekologiju	2013-2015	30.000 KM (opštinski budžet 67%, grant od Fonda za zaštitu životne sredine 33%)
	2.2. Sanirane i revitalizovane površine koje su bile divlje deponije otpada na području opštine Modriča (veza operativni cilj 2)	Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove i ekologiju	2015-2016	5.000 KM (opštinski budžet 67%, grant od Fonda za zaštitu životne sredine 33%)
	2.3. Uklonjena i sanirana deponija tečnog otpada-Gudronska jama (veza operativni cilj 2)	Rafinerija ulja Modriča	2013-2017	? KM (Rafinerija ulja Modriča)
	3.1. Deminirano 1.323.194 m ² zemljišta zagađenog minama sa ukupno 35 lokacija (veza operativni cilj 3)	Opština Modriča	2012-2017	3.000.000 KM (50% učešće opštine, 50% grant od međunarodnih organizacija)
Založiti se i podržati	4.1. Održane edukativne radionice o integralnoj proizvodnji za poljoprivrednike (veza operativni cilj 4)	Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti	2012-2014	5000 KM (budžet opštine)

Sektor atmosfere i energije

Dugoročno gledano, opština Modriča želi smanjiti zagađenje vazduha prouzrokovano sagorijevanjem fosilnih goriva za 20%. Za ostvarenje ovog plana u narednom periodu od 6 godina opština Modriča namjerava dostići slijedeće operativne ciljeve :

1. Prihvaćena dugoročna opštinska strategija grijanja stambenih, poslovnih i javnih objekata na gradskom području opštine Modriča
2. Smanjena potrošnja energije od fosilnih goriva za 5% u objektima pod ingerencijom opštine Modriča, primjenom principa energetske efikasnosti
3. Proizvedena energija nastala od obnovljivih i/ili alternativnih izvora energije na području opštine Modriča
4. 20% građana upoznato sa mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije
5. Smanjena potrošnja električne energije u sistemu javne rasvjete za 20%

Praćenje ispunjenja navedenih ciljeva će biti osigurano:

- praćenjem stepena finalizacije opštinske strategije grijanja,
- praćenjem troškova energije izdvojenih iz budžeta opštine Modriča
- praćenjem količine energije stvorene iz obnovljivih i/ili alternativnih izvora energije
- praćenjem broja građana prisutnih na sastancima, konsultacijama i prenetacijama u

vezi sa mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije - praćenjem količine električne energije koja se upotrebljava u sistemu javne rasvjete

Kako bi ovi ciljevi bili dostignuti planirane su slijedeće mjere:

Tip mjere	Šta?	Ko?	Kad?	Koliko? /izvor sredstava
Realizovati/demonstrirati	1.1. Urađen Plan toplifikacije na gradskom području Modriče (veza operativni cilj 1)	Opština Modriča	2013-2015	30 000 KM (opštinski budžet)
	2.1. Postavljena toplotna izolacija i kvalitetna stolarija na objektu zgrade Srpskog kulturnog centra uz postavljanje kalorimetra (veza operativni cilj 2)	Opština Modriča	2012-2017	100 000 KM (50% opštinski budžet, 50% grant od međunarodnih organizacija)
	3.3. Izgradnja mini hidrocentrale na rijeci Bosni (veza operativni cilj 3)	Opština Modriča	2014-2017	?KM (grant od međunarodnih organizacija 80%, opštinski budžet 20%)
	4.1 Provođenje edukativnog programa o primjeni principa energetske efikasnosti i obnovljivim izvorima energije (veza operativni cilj 4)	Opština Modriča	2012-2013	10.000 KM (grant od međunarodnih organizacija 80%, opštinski budžet 20%)
Založiti se i podržati	5.1 Izgradnja štedljive javne rasvjete u gradskom području opštine Modriča (veza operativni cilj 5)	Opština Modriča	2013-2017	200.000 KM (50% grant, 50% opštinski budžet)

Sektor biološke raznolikosti i kulturno-istorijskog naslijeđa

Dugoročno gledano, opština Modriča želi sačuvati, adekvatno vrednovati i u funkciju održivog razvoja staviti biološku raznolikost, prirodno i kulturno-istorijsko naslijeđe opštine Modriča. Za ostvarenje ovog plana u narednom periodu od 6 godina opština Modriča namjerava dostići slijedeće operativne ciljeve:

1. Sanacija i restauracija kulturno-istorijskog naslijeđa kao potencijala u razvoju turizma
2. Provođenje istraživačkih radova i mapiranje destinacija sa kulturno-istorijskim sadržajem na području opštine Modriča.
3. Unapređenje kulturno-vjerskog naslijeđa
4. Uspostavljanje efikasnije saradnje između predstavnika vjerskih zajednica, lokalnih vlasti, turističke industrije i medija sa ciljem integrisanja vjerskog turizma u turistički proizvod
5. Unapređenje izletničkog turizma
6. Izgradnja, markiranje, i uređenje turističkih i biciklističkih staza uz odgovarajuću signalizaciju u cilju unapređenja integralnog turističkog proizvoda

Praćenje ispunjenja navedenih ciljeva će biti osigurano:

- praćenjem stepena finalizacije sanacije i restauracije kulturno-istorijskog naslijeđa
- praćenjem broja mapiranih destinacija sa kulturno-istorijskim sadržajem
- praćenjem broja projekata vezanih za unapređenje kulturno-vjerskog naslijeđa
- praćenjem broja projekata vezanih za unapređenje izletničkog turizma
- praćenjem broja metara uređenih turističkih i biciklističkih staza

Kako bi ovi ciljevi bili dostignuti planirane su slijedeće mjere:

<i>Tip mjere</i>	<i>Šta?</i>	<i>Ko?</i>	<i>Kad?</i>	<i>Koliko? /izvor sredstava</i>
Realizovati/demonstrirati	1.1. Izrađena inventura i identifikacija svih kulturno-istorijskih spomenika na području opštine Modriča	Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove i ekologiju	2013-2014	15.000 KM (opštinski budžet 100%)
Založiti se i podržati	1.2. Urađen Plan rekonstrukcije i revitalizacije Dobor grada kao nove kulturno istorijske destinacije	Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove i ekologiju	2013-2014	15.000 KM (opštinski budžet 40%, grant od međunarodnih organizacija 60%)
Lobirati	2.1. Štampanje brošure o kulturnom naslijeđu opštine Modriča (veza operativni ciljevi 2, 5 i 6)	Opština Modriča	2013-2017	5.000 KM (opštinski budžet)
Realizovati/demonstrirati	4.1. Održani Okrugli stolovi u cilju uspostavljanja efikasnije saradnje između predstavnika vjerskih zajednica, lokalnih medija i lokalnih vlasti (veza operativni ciljevi 3 i 4)	Opština Modriča	2012-2014	-
	6.1. Izgrađena biciklistička staza u dužini od 3000 metara na području opštine Modriča (urbanističkim planom predviđena u Berlinskoj uluci)	Opština Modriča	2014-2017	390.000 KM (opštinski budžet 40%, grant od međunarodnih organizacija 60%)

Monitoring i evaluacija akcionog plana zaštite životne sredine (LEAP-a)

Monitoring i evaluacija podrazumijevaju interresorno i multidisciplinarno procjenjivanje sprovedenih aktivnosti definisanih LEAP dokumentom kako bi se ostvarili sljedeći ciljevi:

- efikasno provođenje LEAP-a,
- izrada preporuka za nadležne službe/organizacije/javna preduzeća, te
- izmjene i dopune LEAPa ukoliko se utvrdi da za tim postoji potreba.

Za potrebe praćenja i provedbu aktivnosti i projekata definisanih u LEAP-u, ustanoviće se LEAP Evaluacioni Tim (LET) koji će se sastojati od tri osobe iz različitih opštinskih službi. Članove LEAP Evaluacionog Tima imenuje načelnik na planski period određen LEAP-om (2012-2017) u roku od 15 dana od dana usvajanja LEAPa od strane Skupštine opštine.

Osnovni zadatak LEAP Evaluacionog Tima je da na polugodišnjem i godišnjem nivou (jun i decembar) prati provedbu LEAPa u svim oblastima djelovanja i na svim nivoima. Pored praćenja, LEAP Evaluacioni Tim analizira prikupljene informacije u svrhu pripreme godišnjeg izvještaja o sprovođenju LEAP-a i donošenja preporuka za nadležne službe/organizacije/javna preduzeća, te po potrebi inicira izmjene i dopune LEAPa ako se utvrdi da postoji takva potreba. Godišnji izvještaj o sprovođenju LEAP-a i Akcioni plan za narednu godinu sa finansijskom projekcijom se podnosi na odobravanje Skupštini opštine.

LEAP Evaluacioni Tim je obavezan da razmotri bilo čiji obrazloženi prijedlog za izmjene i dopune LEAPa koji može uputiti bilo koja od službi/organizacija/javnih preduzeća/zainteresovanih građana koje su uključene u provođenje LEAP aktivnosti.

Za svaki pojedinačni projekat iz LEAP-a koji se bude implementirao, imenovaće se odgovorna osoba (koordinator/ica) koja će podnositi izvještaj LEAP Evaluacionom Timu u skladu sa projektnom dinamikom, najmanje dva puta u toku trajanje projekta.

Članovi LEAP Evaluacionog Tima ne mogu biti voditelji pojedinačnih projekata.

Ocjena uspješnosti realizacije LEAP-a se vrši u skladu sa realizacijom postavljenih operativnih ciljeva datim u tabeli u nastavku:

OBLAST	OPERATIVNI CILJ	REALIZACIJA (%)	
		2014	2017
VODA	1. Povećana pokrivenost gradskog područja kanalizacionom mrežom za prikupljanje otpadnih voda za 60%	40%	100%
	2. Uklanjanje septičkih jama iz gradskog područja za 60%	40%	100%
	3. Kompletirana investiciono tehnička dokumentacija za sistem sekundarnog tretmana otpadnih voda urbane zone	20%	100%
	4. Unaprijediti sistem zaštite od poplava	75%	100%
TLO I OTPAD	1. Prihvaćena dugoročna opštinska strategija upravljanja otpadom	100%	-
	2. Smanjene površine pod divljim deponijama za 80% na opštini Modriča	50%	100%
	3. Deminirano 80-100% zemljišta zagađenog minsko eksplozivnim sredstvima	50%	100%
	4. 80% poljoprivrednih proizvođača sa područja opštine Modriča upoznato sa principima	100%	-

	integralne poljoprivredne proizvodnje		
ATMOSFERA I ENERGIJA	1. Prihvaćena dugoročna opštinska strategija grijanja stambenih, poslovnih i javnih objekata na gradskom području opštine Modriča	80%	100%
	2. Smanjena potrošnja energije od fosilnih goriva za 5% u objektima pod ingerencijom opštine Modriča, primjenom principa energetske efikasnosti	50%	100%
	3. Proizvedena energija nastala od obnovljivih i/ili alternativnih izvora energije na području opštine Modriča	0%	100%
	4. 20% građana upoznato sa mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije	100%	-
	5. Smanjena potrošnja električne energije u sistemu javne rasvjete za 20%	50%	100%
BIORAZNOLIKOST I KULTURNO-ISTORIJSKO NASLJEĐE	1. Sanacija i restauracija kulturno-istorijskog nasljeđa kao potencijala u razvoju turizma	60%	100%
	2. Provođenje istraživačkih radova i mapiranje destinacija sa kulturno-istorijskim sadržajem na području opštine Modriča	50%	100%
	3. Unapređenje kulturno-vjerskog nasljeđa	50%	100%
	4. Uspostavljanje efikasnije saradnje između predstavnika vjerskih zajednica, lokalnih vlasti, turističke industrije i medija sa ciljem integrisanja vjerskog turizma u turistički proizvod	100%	-
	5. Unapređenje izletničkog turizma proizvoda	0%	100%
	6. Izgradnja, markiranje, i uređenje turističkih i biciklističkih staza uz odgovarajuću signalizaciju u cilju unapređenja integralnog turističkog	0%	100%

Koncepti projektnih prijedloga

Sektor voda

Osnovni koncepti projektnih prijedloga su:

<p>Strateški cilj 1 VODA: Smanjena emisija štetnih tvari iz netretiranih komunalnih otpadnih voda u vodne resurse za 50%</p>	<p>Operativni cilj 1: Povećana pokrivenost gradskog područja kanalizacionom mrežom za prikupljanje otpadnih voda za 60%.</p>	<p>Mjera 1.1: Izgrađeno , tj. pušteno u funkciju 20 km kanalizacione mreže u gradskom području opštine Modriča</p>
<p>Naziv programa/projekta: 1.1. Izgradnja kanalizacione mreže (puštanje u funkciju) u urbanom području opštine Modriča</p>		
<p>Opravanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta:</p> <p>Otpadne vode iz svih naselja opštine Modriča koja nemaju sistem javne kanalizacije i koja otpadne vode ispuštaju u septičke jame, prelive, kanale koji vode do najbližih vodnih tijela, su procjenjene na količinu od 855.120 m³/god. U tim otpadnim vodama se nalaze zagađujuće materije kao što su kabasti materijal, biorazgradljive organske materije i nutrijenti. Vrijednost od 855.120 m³/god otpadnih voda je raspoređena na rijeke Bosna, Dusa, Tolisa i Babešnica. Jedan od problema koji je uzrok ovom stanju je nepostojanje sistema prikupljanja i prečišćavanja sanitarno-fekalnih voda (nepostojanje sistema javne kanalizacije) sa urbanog područja opštine Modriča. Korak u poboljšanju stanja vodnih resursa zbog difuznog zagađenja iz septičkih jama, preliva i direktnih izliva u vodotoke je izrada i puštanje u funkciju kanalizacione mreže.</p>		
<p>Cilj/evi projekta:</p> <p>Izgradnja i puštanje u funkciju 20 km kanalizacione mreže u urbanom području opštine Modriča</p> <p>⇒ 2013- 10 %</p> <p>⇒ 2015- 50%</p>	<p>Ciljna grupa:</p> <p>Privatni, javni i poslovni subjekti opštine Modriča</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Potpuno izgrađena i puštena u funkciju kanalizaciona mreža u urbanom području opštine Modriča, u dužini od 20 km.</p>	<p>Indikatori:</p> <p>Povećan broj subjekata koji je spojeno na novoizgrađenu kanalizacionu mrežu, i otpadne vode ispuštaju u istu.</p>	
<p>Glavne aktivnosti:</p> <p>Upravljanje projektom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Priprema projektne dokumentacije (tehnički elaborat i sl) za izgradnju puštanje u funkciju kanalizacione mreže u dužini od 20 km u urbanom području opštine Modriča. - Izbor izvođača radova za izgradnju i puštanje u funkciju kanalizacione mreže - Izgradnja puštanje u funkciju kanalizacione mreže u dužini od 20 km 	<p>Period implementacije:</p> <p>Jan 2012- decembar 2015</p>	

Glavni rizici: Nespremnost građana za učešće u izgradnji kanalizacione mreže	Predviđeni troškovi: Direktni: 4.000 000 KM Indirektni: Ukupno: 4. 000 000 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori finansiranja/sufinansiranja: <i>Budžet opštine i sredstva Ministarstva finansija RS</i> Izvori: opštinski budžet , grant od Mibnistarstva finansija RS, vlastito učešće građana 10%
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
⇒	Opština, Služba za urbanizam i prostorno uređenje

Strateški cilj 1 VODA: Smanjena emisija štetnih tvari iz netretiranih komunalnih otpadnih voda u vodne resurse za 50%	Operativni cilj 3 Kompletirana investiciono tehnička dokumentacija za sistem sekundarnog tretmana otpadnih voda urbane zone	Mjera 3.1: Izrađena investiciono tehnička dokumentacija za prečišćavanja komunalnih otpadnih voda urbanog dijela opštine Modriča
Naziv programa/projekta: Izrada projektne dokumentacije za prečišćavanja komunalnih otpadnih voda urbanog dijela opstine Modriča		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Privatni, javni poslovni subjekti koji su spojeni na sistem javne kanalizacije opštine Modriča ispuštaju 342.720 m ³ /godišnje otpadnih voda koje sadrže kabasti materijal, biorazgradljive organske materije i nutrijente,te na taj način zagađuje rijeku Bosnu. Problem koji doprinosi neadekvatnom kvalitetu voda rijeke Bosne je nepostojanje sistema za prečišćavanje otpadnih voda iz sistema javne kanalizacije. Prvi korak u poboljšanju stanja vodnih resursa koji su zagađeni netretiranim komunalnim otpadnim vodama je izrada projektne dokumentacije za isti, odnosno izrada investiciono tehničke dokumentacije za prečišćavanja komunalnih otpadnih voda urbanog dijela opštine Modriča.		
Cilj/evi projekta: Izrada strateškog programa kojim će se ispuniti očekivani operativni ciljevi povećanja obuhvata kako slijedi: ⇒ 2014- % ⇒ 2016- 80 %	Ciljna grupa: Privatni, javni i poslovni subjekti opštine Modriča	
Očekivani rezultati: Izrađen izvodiv program prečišćavanja komunalnih otpadnih voda na urbanom području opštine Modriča	Indikatori: Strateški program prečišćavanja komunalnih otpadnih voda na gradskom području opštine Modriča usvojen na Skupštini opštine Modriča.	
Glavne aktivnosti: Upravljanje projektom:	Period implementacije:	

<p>- Formalna uspostava radne grupe za izradu investiciono tehničke dokumentacije za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda urbanog dijela opštine Modriča</p> <p>- Održavanje konsultativnih i radnih sastanaka radne grupe za izradu investiciono tehničke dokumentacije za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda urbanog dijela opštine Modriča</p> <p>- Angažovanje eksternih eksperata za pripremu investiciono tehničke dokumentacije za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda urbanog dijela opštine Modriča</p> <p>- Upućivanje dokumentacije na usvajanje na skupštini opštine Modriča</p>	<p>Jan 2014- april 2016</p>
<p>Glavni rizici:</p> <p>Proizvođači otpadnih voda nisu spremni da plate uslugu</p> <p>Svijest proizvođača otpadnih voda niska</p>	<p>Predviđeni troškovi:</p> <p>Direktni: 15.000 KM</p> <p>Indirektni:</p> <p>Ukupno: 15.000 KM</p>
<p>Status spremnosti projekta:</p> <p>Projektni prijedlog</p>	<p>Izvori finansiranja/sufinansiranja:</p> <p>Izvori: opštinski budžet</p>
<p>Partner(i)</p>	<p>Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:</p>
<p>⇒</p>	<p>Opština, Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove i ekologiju</p>

<p>Strateški cilj 1 VODA: Smanjena emisija štetnih tvari iz netretiranih komunalnih otpadnih voda u vodne resurse za 50%</p>	<p>Operativni cilj 1: Povećana pokrivenost gradskog područja kanalizacionom mrežom za prikupljanje otpadnih voda za 60%.</p>	<p>Mjera1.2: Donesena opštinska odluka o zabrani direktnog ispusta otpadnih voda iz domaćinstava i poljoprivrednih objekata u rijeke, rječice i potoke</p>
<p>Naziv programa/projekta: Poboljšanje kvaliteta vode smanjenjem broja direktnih ispusta u vodne resurse</p>		
<p>Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta:</p> <p>Otpadne vode iz svih naselja opštine Modriča, koja nemaju sistem javne kanalizacije i koja otpadne vode ispuštaju u septičke jame, prelive, i kanale koji vode do najbližih vodnih tijela, su procjenjene na količinu od 855.120 m³. Na godišnjem nivou. U tim otpadnim vodama se nalaze zagađujuće materije kao što su kabasti materijal, biorazgradljive organske materije i nutrijenti. Vrijednost od 855.120 m³/god otpadnih voda jeraspoređena na rijeku Bosnu, Dusu, Tolisu. Problem koji je uzrok ovom stanju je nepostojanje sistema prikupljanja i prečišćavanja sanitarno-fekalnih voda</p>		

(nepostojanje sistema javne kanalizacije) sa ruralnih područja opštine Modriča . Otpadne vode sa farmi i poljoprivredni dobara, su takodje obuhvaćene unutar otpadnih voda iz naselja opštine Modriča koja nemaju sistem javne kanalizacije

Poboljšanju stanja vodnih resursa zbog difuznog zagađenja iz septičkih jama, preliva i direktnih izliva u vodotoke je i donošenje represivnih ali i stimulativnih mjera zabrane direktnog ispuštanja otpadnih voda u vodne resurse.

<p>Cilj/evi projekta:</p> <p>Smanjiti broj direktnih kanalizacionih ispusta iz domaćinstava u otvorene vodotoke</p> <p>⇒ 2013- %</p> <p>⇒ 2014- 80 %</p>	<p>Ciljna grupa:</p> <p>Građani, poslovni i javni subjekti sa područja opštine Modriča.</p>
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Smanjen broj direktnih kanalizacionih ispusta iz domaćinstava u otvorene vode</p>	<p>Indikatori:</p> <p>Broj ukinutih direktnih ispusta</p>
<p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izrada odluke -Usvajanje odluke na Skupštini Opštine -Implementacija odluke putem inspeksijskih kontrola 	<p>Period implementacije:</p> <p>Jan 2013- april 2014</p>
<p>Glavni rizici:</p>	<p>Predviđeni troškovi:</p> <p>Direktni: 0 KM</p> <p>Indirektni:</p> <p>Ukupno: 0 KM</p>
<p>Status spremnosti projekta:</p> <p>Projektna ideja</p>	<p>Izvori finansiranja/sufinansiranja:</p> <p>Izvori: opštinski budžet</p>
<p>Partner(i)</p>	<p>Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:</p>
<p>⇒</p>	<p>Opština, Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove i ekologiju</p>

<p>Strateški cilj 1 VODA: Smanjena emisija štetnih tvari iz netretiranih komunalnih otpadnih voda u vodne resurse za 50%</p>	<p>Operativni cilj 4: Unaprijediti sistem zaštite od poplava</p>	<p>Mjera 4.1: Izgradnja odbrambenog nasipa u MZ 4 u dužini od 4000m</p>
<p>Naziv programa/projekta: 1.4.1 Izgradnja odbrambenog nasipa u MZ 4 u dužini od 4000m</p>		

<p>Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta:</p> <p>Posljednjih godina ,svjedoci smo sve češćih poplava koje se dešavaju na području opštine Modriča, a posebno poplava 2010 godine kada su znatno stradala naselja Dobor, MZ Modriča 3, Skugrić i Borovo Polje (stradanje stambenih objekata, poljoprivrednih površina, presjecanje putne komunikacija dolinom rijeke Bosne usljed izljevanja vode i sl.). Ove poplave često prate i velike materijalne štete na objektima, komunikacijskoj infrastrukturi i usjevima.</p> <p>Izradom nasipa od 4000 m protiv poplava na kritičnim tačkama na području MZ4, uspostavile bi se metode prventivnog dijelovanja i minimiziranje šteta nastalih tokom poplava.</p>	
<p>Cilj/evi projekta:</p> <p>Minimizirati mogućnost nastanka štete od poplava</p> <p>⇒ 2013- %</p> <p>⇒ 2015- 80 %</p>	<p>Ciljna grupa:</p> <p>Građani, poslovni i javni subjekti sa područja opštine Modriča.</p>
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Minimizirane mogućnosti nastanka šteta od poplava</p>	<p>Indikatori:</p> <p>Znatno smanjena mogućnost plavljenja nasella Dobor, te znatno smanjen obim šteta.</p>
<p>Glavne aktivnosti:</p> <p>Priprema projektne dokumentacije</p> <p>Raspisivanje tendera za izvođače radova</p> <p>Odabir izvođača radova</p> <p>Izvođenje radova</p>	<p>Period implementacije:</p> <p>Jan 2013- april 2015</p>
<p>Glavni rizici:</p>	<p>Predviđeni troškovi:</p> <p>Direktni: 3.140.000 KM</p> <p>Ukupno: 3.140.000 KM</p>
<p>Status spremnosti projekta:</p> <p>Spreman za implementaciju</p>	<p>Izvori finansiranja/sufinansiranja:</p> <p>Izvori: opštinski budžet</p>
<p>Partner(i)</p> <p>⇒</p>	<p>Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:</p> <p>Opština, Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove i ekologiju</p>

Strateški cilj 1 VODA: Smanjena emisija štetnih tvari iz netretiranih komunalnih otpadnih voda u vodne resurse za 50%	Operativni cilj 4: Unaprijediti sistem zaštite od poplava	Mjera 4.2: Čišćenje kanala po rizičnim naseljima kao zaštita od poplava u dužini od 2000 metara
Naziv programa/projekta: 1.5. 1. Čišćenje kanala (ukupne dužine 2000 m) po rizičnim naseljima u svrhu zaštite od poplava		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Posljednjih godina ,svjedoci smo sve češćih poplava koje se dešavaju na području opštine Modriča, a posebno poplava 2010 godine kada su znatno stradala naselja Dobor, MZ Modriča 3, Skugrić i Borovo Polje (stradanje stambenih objekata, poljoprivrednih površina, presjecanje putne komunikacija dolinom rijeke Bosne usljed izljevanja vode i sl.). Ove poplave često prate i velike materijalne štete na objektima, komunikacijskoj infrastrukturi i usjevima. Čišćenjem kanala po naseljima koja su ugrožena od poplava, doprinijelo bi se smanjenju pojave poplava u tim naseljima kao i smanjenju nastalih šteta.		
Cilj/evi projekta: Minimizirati mogućnost nastanka štete od poplava	Ciljna grupa: Građani, poslovni i javni subjekti sa područja opštine Modriča.	
Očekivani rezultati: Minimizirane mogućnosti nastanka šteta od poplava	Indikatori: Znatno smanjena mogućnost plavljenja kritičnih naselja.	
Glavne aktivnosti: Priprema projektne dokumentacije Raspisivanje tendera za izvođače radova Odabir izvođača radova Izvođenje radova	Period implementacije: Jan 2013- april 2015	
Glavni rizici:	Predviđeni troškovi: Direktni: 8.000 KM Ukupno: 8.000 KM	
Status spremnosti projekta: Spreman za implementaciju	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: opštinski budžet	
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:	
⇒	Opština, Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove i ekologiju	

Sektor tla i otpada

Osnovni koncepti projektnih prijedloga u oblastima tla i otpada su:

<p>Strateški cilj 2-TLO i OTPAD: Smanjeno zagađenje tla, uspostavom ekonomski održivog sistema upravljanja otpadom za cjelokupno (100%) područje opštine Modriča, u potpunosti uklonjenim minsko eksplozivnim sredstvima i primjenjenim principima integralne poljoprivredne proizvodnje.</p>	<p>Operativni cilj 1. Prihvaćena dugoročna opštinska strategija upravljanja otpadom</p>	<p>Mjera 1.1: Izrađen Plan upravljanja otpadom na području opštine Modriča</p>
<p>Naziv programa/projekta: Izrada Plana upravljanja otpadom na području opštine Modriča</p>		
<p>Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Gledano ukupno, na području opštine Modriča otpad se organizovano prikuplja od cca 15000 subjekata te se na taj način prikupi i odloži na gradsku deponiju oko 6000 tona otpada godišnje. Ostali subjekti stvore oko 4000 tona otpada i isti odlaže u prirodu na divlja odlagališta otpada, zatrpavanjem, paljenjem ili direktnim bacanjem na zemljište, ili direktnim bacanjem u rijeke i potoke. Na ovaj način se vrši ogroman pritisak na zemljište njegovo i zagađanje. Prvi korak u poboljšanju stanja tla je izrada Plana upravljanja otpadom na području opštine Modriča.</p>		
<p>Cilj/evi projekta: Izrada strateškog programa kojim će se ispuniti očekivani operativni ciljevi povećanja obuhvata kako slijedi: ⇒ 2014-100%</p>	<p>Ciljna grupa: Građani, poslovni i javni subjekti sa područja opštine Modriča.</p>	
<p>Očekivani rezultati: Izrađen izvodiv Plan upravljanja otpadom na području opštine Modriča.</p>	<p>Indikatori: Plan programa upravljanja otpadom na području opštine Modriča usvojen na skupštini opštine Modriča. Veći broj korisnika komunalnih usluga. Smanjena količina otpada i broj divljih deponija.</p>	
<p>Glavne aktivnosti: Upravljanje projektom: - Formalna uspostava radne grupe za izradu Plana upravljanja otpadom na području opštine Modriča - Održavanje konsultativnih i radnih sastanaka radne grupe za izradu strategije upravljanja otpadom na području opštine Modriča - Angažovanje eksternih eksperata za pripremu Plana upravljanja otpadom na području opštine</p>	<p>Period implementacije: 2013. godina</p>	

<i>Modriča</i> - Provođenje javnih rasprava po mjesnim zajednicama - Upućivanje Plana na skupštinu opštine Modriča	
Glavni rizici: Svijest proizvođača otpada niska	Predviđeni troškovi: Direktni: 20.000 KM Ukupno: 20.000 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: opštinski budžet 100%
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
⇒	Opština, Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove i ekologiju

Strateški cilj 2-TLO I OTPAD: Smanjeno zagađenje tla, uspostavom ekonomski održivog sistema upravljanja otpadom za cjelokupno (100%) područje opštine Modriča, u potpunosti uklonjenim minsko eksplozivnim sredstvima i primjenjenim principima integralne poljoprivredne proizvodnje.	Operativni cilj 2: Smanjene površine pod divljim deponijama za 80% na opštini Modriča	Mjera 2.1.: Uklonjene registrovane divlje deponije iz svih mjesnih zajednica na području opštine Modriča
Naziv programa/projekta: Uklanjanje divljih deponija iz šest mjesnih zajednica		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Subjekti koji nemaju potpisan ugovor sa komunalnim preduzećem o odvoženju otpada, otpad koji „proizvedu“ odlažu ga na divlja odlagališta, direktnim bacanjem na zemljište ili u rijeke i potoke. Količina takvog otpada se procjenjuje na 4000 t godišnje, što je izuzetno zabrinjavajući podatak. Ovakvim načinom odlaganja otpada vrši se direktan pritisak na prije svega zagađenje tla, a potom voda i atmosfere. Prvi korak u rješavanju ovog problema i dopri nosu poboljšanja stanja zemljišta jeste urađen Plan upravljanja otpadom, a potom i saniranje površina divljih deponija i njihova revitalizacija.		
Cilj/evi projekta: Saniranje i revitalizacija površina koje su pod divljim deponijama. ⇒ 2015 20% ⇒ 2016 80%	Ciljna grupa: Građani, poslovni i javni subjekti sa područja opštine Modriča.	
Očekivani rezultati: Uklonjeno 80% divljih deponija na području opštine Modriča.	Indikatori: Povećan broj korisnika komunalnih usluga. Smanjena količina otpada odlaganog direktno na zemljište ili korita rijeka.	
Glavne aktivnosti: -Priprema tehničkog elaborata	Period implementacije:	

-Mapiranje prioriternih divljih deponija koje je neophodno ukloniti - Izbor izvođača za uklanjanje divljih deponija i rekultivaciju zemljišta -Postavljanje znakova zabrane odlaganja smeća	2013-2015
Glavni rizici: Nespremnost građana na saradnju. Niska ekološka svijest građanai njihovo neprepoznavanje značaja saradnje .	Predviđeni troškovi: Direktni: 40 000 KM Ukupno: 40 000 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: Budžet opštine, Fond za zaštitu životne sredine
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
⇒ Komunalno preduzeće	Opština, Odjeljenje za prostorno uređenje stambeno komunalne poslove i ekologiju, Komunalno preduzeće

Strateški cilj 2-TLO I OTPAD: Smanjeno zagađenje tla, uspostavom ekonomski održivog sistema upravljanja otpadom za cjelokupno (100%) područje opštine Modriča, u potpunosti uklonjenim minsko eksplozivnim sredstvima i primjenjenim principima integralne poljoprivredne proizvodnje.	Operativni cilj 2: Smanjene površine pod divljim deponijama za 80% na opštini Modriča	Mjera 2.2: Sanirane i revitalizovane površine koje su bile divlje deponije otpada na području opštine Modriča
Naziv programa/projekta: Saniranje površina pod divljim deponijama		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Površine koje su pod divljim deponijama, a sa kojih će se otpad ukloniti, potrebno je sanirati-ozeleniti i ograditi. Odlaganjem otpada direktno na zemljište, ili u rijeke i potoke, stvara se izuzetno velik pritisak na tlo i njegovo zagađenje. Saniranje tih površina sastoji se u navlačenju humusnog sloja, zatravnjivanju zemljišta, ili eventualnoj sadnji, kao i ograđivanju tih površina.		
Cilj/evi projekta: Saniranje i revitalizacija površina koje su pod divljim deponijama. ⇒ 2015 ⇒ 2016 80%	Ciljna grupa: Građani, poslovni i javni subjekti sa područja opštine Modriča.	
Očekivani rezultati: Prije svega smanjene površine	Indikatori: Smanjen broj divljih odlagališta otpada.	

pod divljim deponijama, a zatim iste površine zatravnjene, revitalizovane i ograđene.	Povećan broj domaćinstava koji koriste usluge komunalnog preduzeća.
Glavne aktivnosti: <i>Odabir izvođača radova na saniranju divljih deponija.</i> <i>Angažovanje izvođača na saniranju i revitalizaciji površina pod divljim deponijama.</i> <i>Organizovanje akcija Za čistu Modriču, prilikom kojih će se vršiti zatravnjivanje određenih površina ili sadnja rastinja na istim.</i>	Period implementacije: 2013- 2016
Glavni rizici:	Predviđeni troškovi: Direktni: 5000 KM Ukupno: 5000 KM
Status spremnosti projekta: Spreman za implementaciju	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: Opština Modriča, Fond za zaštitu životne sredine
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
⇒ Komunalno preduzeće	Opština, Odjeljenje za prostorno uređenje stambeno komunalne poslove i ekologiju, Komunalno preduzeće

Strateški cilj 2-TLO I OTPAD: Smanjeno zagađenje tla, uspostavljanje ekonomski održivog sistema upravljanja otpadom za cjelokupno (100%) područje opštine Modriča, u potpunosti uklonjenim minsko eksplozivnim sredstvima i primjenjenim principima integralne poljoprivredne proizvodnje.	Operativni cilj 2: Smanjene površine pod divljim deponijama za 80% na opštini Modriča	Mjera 2.3.: Uklonjena i sanirana deponija tečnog otpada- Gudronska jama
Naziv programa/projekta: Uklanjanje i saniranje deponije tečnog otpada- Gudronska jama		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Bazen za deponovanje gudrona služi za deponovanje otpadnih ulja i uljnih emulzija tekućih procesa proizvodnje. Bazen se koristi od 1988. godine. Izgrađen je od armiranog betona, sa posebnom obradom vodonepropusnih fuga. Bazen nije zapunjen obzirom da je tehnologija regeneracije rabljenih ulja napuštena, tj. ne primjenjuje se od 1998. godine. Obzirom da se radi o opasnom otpadu koji je štetan kako za životnu sredinu, tako i za zdravlje ljudi „ Rafinerija ulja Modriča” ima u planu izvršiti sanaciju pomenute deponije. Ukupna površina deponije iznosi 19 023 m ² , i sastoji se iz tri lagune.		

<p>Cilj/evi projekta:</p> <p>Ukloniti i sanirati deponiju tečnog otpada-Gudronska jama</p>	<p>Ciljna grupa:</p> <p>Građani, poslovni i javni subjekti sa područja opštine Modriča.</p>
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Uklonjen tečni otpad sa predmetne lokacije, adekvatno zbrinut, a ispražnjen bazen i okolno zemljište podvrgnuto odgovarajućem tretmanu.</p>	<p>Indikatori:</p> <p>Potpuno sanirana Gudronska jama</p>
<p>Glavne aktivnosti:</p> <p><i>Priprema tehničkog elaborata</i></p> <p><i>Odabir izvođača radova na saniranju deponije tečnog otpada.</i></p> <p><i>Angažovanje izvođača na saniranju i revitalizaciji površine pod deponijom tečnog ulja.</i></p> <p><i>Organizovanje akcija Za čistu Modriču, prilikom kojih će se vršiti zatravnjivanje određenih površina ili sadnja rastinja na istim.</i></p>	<p>Period implementacije:</p> <p>2013- 2017</p>
<p>Glavni rizici:</p> <p>Nedostatak finansijskih sredstava</p>	<p>Predviđeni troškovi:</p> <p>Direktni: ? KM</p> <p>Ukupno: ? KM</p>
<p>Status spremnosti projekta:</p> <p>Projektna ideja</p>	<p>Izvori finansiranja/sufinansiranja:</p> <p>Izvori: A.D." Rafinerija ulja Modriča", Opština Modriča, Fond za zaštitu životne sredine</p>
<p>Partner(i)</p> <p>⇒</p>	<p>Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:</p> <p>A.D." Rafinerija ulja Modriča"</p>

<p>Strateški cilj 2-TLO I OTPAD:</p> <p>Smanjeno zagađenje tla, uspostavljanje ekonomski održivog sistema upravljanja otpadom za cjelokupno (100%) područje opštine Modriča, u potpunosti uklonjenim minsko eksplozivnim sredstvima i primjenjenim principima integralne poljoprivredne proizvodnje.</p>	<p>Operativni cilj 3.</p> <p>Deminirano 80-100% zemljišta zagađenog minsko eksplozivnim sredstvima</p>	<p>Mjera 3.1.: Deminirano 1.323.194 m² zemljišta zagađenog minama sa ukupno 35 lokacija</p>
<p>Naziv programa/projekta: Deminiranje rizičnih površina na području opštine Modriča</p>		

Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta:

vršeno je od 1997 godine pa nadalje. Rezultati deminiranja u periodu od 1997-2010.godine iznose: očišćenih 25 lokacija ukupne površine 664.652m² i ukupno uklonjenih 137 mina i 38 NUS-a. Preostale rizične površine zauzimaju 1.323.194 m² na ukupno 35 lokacija, koje su registrovane kod Kancelarije za uklanjanje mina u BiH. Preostale površine prostiru se na potezu: Miloševac-Kladari Donji- Skugrić na 6 lokacija, na potezu Krečane Gornje-Jasenica na 12 lokacija, na potezu Koridor 5C na 15 lokacija, te 2 lokacije Kužnjača i Busije. Rizične površine zauzimaju najvećim djelom šumske predjele, poljoprivredno zemljište, a manjim djelom područja u neposrednoj blizini naselja. Doprinos poboljšanju stanja zemljišta i njegove iskorištenosti postiže se deminiranje kontaminiranog zemljišta minsko eksplozivnim sredstvima.

Cilj/evi projekta: ⇒ 2012 0% ⇒ 2017 80%	Ciljna grupa: Građani, poslovni i javni subjekti sa područja opštine Modriča
Očekivani rezultati: Deminirano 80% lokacija koje su kontaminirane minsko eksplozivnim sredstvima	Indikatori: Dodijeljeni certifikati o deminiranim područjima od BH MAC-a Broj miniranih lokacija smanjen za 80%
Glavne aktivnosti:	Period implementacije: 2012- 2017
Glavni rizici:	Predviđeni troškovi: Direktni: 3.000.000 KM Ukupno: 3.000.000 KM
Status spremnosti projekta: Spreman za implementaciju	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: BH MAC
Partner(i) ⇒ BH MAC	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija: Služba za civilnu zaštitu

Strateški cilj 2-TLO I OTPAD: Smanjeno zagađenje tla, uspostavom ekonomski održivog sistema upravljanja otpadom za cjelokupno (100%) područje opštine Modriča, u potpunosti uklonjenim minsko eksplozivnim sredstvima i primjenjenim principima integralne poljoprivredne proizvodnje.	Operativni cilj 4. 80% poljoprivrednih proizvođača sa područja opštine Modriča upoznato sa principima integralne poljoprivredne proizvodnje	Mjera 4.1.: Održane edukativne radionice o integralnoj proizvodnji za poljoprivrednike
Naziv programa/projekta: Održavanje edukativnih radionica za poljoprivrednike o integralnoj poljoprivrednoj proizvodnji		

Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta:

Jedan od izvora zagađivanja i pritiska na zemljište je poljoprivreda. Zemljište se zagađuje direktnim unošenjem hemijskih sredstava. Hemijska sredstva odnosno sredstva za zaštitu biljaka se teško rastvaraju u zemljištu i vodi, gdje dopijevaju putem zaprašivanja zemljišta. Kao takvi, gotovo u neizmijenjenom obliku gomilaju se u biljkama, a preko njih u svim karikama lanca ishrane. Poljoprivredna djelatnost na području opštine Modriča ima karakteristike intezivne poljoprivredne proizvodnje.

U oblastima ratarstvo, voćarstvo i povrtarstvo obrađuje se oko 14281, 65 ha zemljišta. Prema normativima primjene proizvoda za zaštitu biljaka godišnje se iskoristi oko 64, 26 tona pesticida, herbicida i dr. Na istim površinama se upotrijebe oko 4998 tona različitih prirodnih i vještačkih vrsta gnojiva za poboljšanje kvaliteta i prinosa. Takođe, stvara se 37.429 tona stajnjaka. Svi ovi procesi stvaraju ogroman pritisak na zemljište. Jedan od načina da smanje pritisci na zemljište jeste edukacija poljoprivrednih proizvođača o principima integralne proizvodnje u poljoprivredi, koja za rezultat ima pravilnu primjenu herbicida, pesticida, prehrane biljaka i životinja kao i pravilana način odlaganja otpada nastalog u poljoprivrednoj proizvodnji.

Cilj/evi projekta: Edukacija poljoprivrednika u oblasti integralne poljoprivredne proizvodnje	Ciljna grupa: Poljoprivredni proizvođači na području opštine Modriča, svi stanovnici opštine.
Očekivani rezultati: Usvojena znanja o integralnoj poljoprivrednoj proizvodnji	Indikatori: Broj poljoprivrednika koji je prošao edukaciju
Glavne aktivnosti: Izrada koncepta predavanja -Odabir i sklapanje ugovora sa predavačima -Animacija poljoprivrednih proizvođača -Održavanje radionica	Period implementacije: 2012- 2014
Glavni rizici:	Predviđeni troškovi: Direktni: 5.000 KM Ukupno: 5.000 KM
Status spremnosti projekta: Projektni prijedlog	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: Opštinski budžet, Ministarstvo poljoprivrede
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
⇒ Ministarstvo poljoprivrede RS	Opština Modriča, Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti

Sektor atmosfere i energije

Osnovni koncepti projektnih prijedloga u oblasti atmosfere i energije su:

<p>Strateški cilj 3-ATMOSFERA i ENERGIJA: Smanjeno zagađenje vazduha prouzrokovano sagorjevanjem fosilnih goriva za 20%.</p>	<p>Operativni cilj 1. Prihvaćena dugoročna opštinska strategija grijanja stambenih, poslovnih i javnih objekata na gradskom području opštine Modriča</p>	<p>Mjera 1.1.: Urađen Plan toplifikacije na gradskom području Modriče</p>
<p>Naziv programa/projekta: Izrada plana toplifikacije na gradskom području Modriče</p>		
<p>Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta:</p> <p>Imajući u vidu klimatske uslove i dosta nisku spoljnu temperaturu za zimski period, može se konstatovati da su potrebe za toplinom energijom dosta velike. Sa druge strane imajući u vidu dosta neracionalnu potrošnju raznih energetskih resursa, smatra se neophodnim da se u cilju racionalizacije te potrošnje, a i radi smanjenja emisije štetnih produkata sagorijevanja, pitanje zagrijavanja Modriče rješava na prihvatljiviji način.</p> <p>Plan gasifikacije u direktnoj je zavisnosti od tokova na izgradnji magistralnog gasovoda iz pravca Bijeljine. U suprotnom radi se plan toplifikacije, koji bi ujedno predstavljao rješavanje zagrijavanja stambenih i javnih objekata u Modriči.</p>		
<p>Cilj/evi projekta</p> <p><i>Urađen Plan toplifikacije na gradskom području opštine Modriča. Smanjeno zagađenje vazduha izazvano sagorjevanjem energenata tokom grejne sezone.</i></p>	<p>Ciljna grupa:</p> <p>Građani, poslovni i javni subjekti sa područja opštine Modriča.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Smanjena potrošnja energenata tokom grejne sezone.</p> <p>Smanjen broj individualnih ložišta.</p>	<p>Indikatori:</p> <p>Usvojen Plan toplifikacije za Opštinu Modriča.</p>	
<p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odabir eksperata za izradu Plana toplifikacije -Izrada elaborata za Plan toplifikacije - Izrada Plana toplifikacije 	<p>Period implementacije:</p> <p>2014- 2017</p>	
<p>Glavni rizici:</p>	<p>Predviđeni troškovi:</p> <p>Direktni: 30 000 KM</p> <p>Ukupno: 30 000 KM</p>	
<p>Status spremnosti projekta:</p> <p>Projektna ideja</p>	<p>Izvori financiranja/sufinanciranja:</p> <p>Izvori: Opštinski budžet 100%</p>	

Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
⇒	Opština Modriča

Strateški cilj 3-ATMOSFERA i ENERGIJA: Smanjeno zagađenje vazduha prouzrokovano sagorijevanjem fosilnih goriva za 20%.	Operativni cilj 2: Smanjena potrošnja energije od fosilnih goriva za 5% u objektima pod ingerencijom opštine Modriča, primjenom principa energetske efikasnosti.	Mjera 2.1: Postavljena toplotna izolacija i kvalitetna stolarija na objektu zgrade Srpskog kulturnog centra.
Naziv programa/projekta: Utopljanje objekta Srpskog kulturnog centra		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Osnovni problem sektora zagrijavanja zgrada je postojanje zastarjelih, energetske neefikasnih i ekološki neprihvatljivih sistema grijanja stambenog, poslovnog i javnog prostora kao i korištenje električne energije na energetske neefikasan način. Velika većina objekata (stambenih, poslovnih, javnih) spada u grupu izrazito energetske neefikasnih sa potrošnjama i 3 puta većim od standarda za energetske efikasne objekte. Korak u poboljšanju stanja potrošnje energenata ovog objekata je postavljanje toplotne izolacije na objekat Srpskog kulturnog centra, takođe tim bi se mogla dati primjer svim akterima na području opštine Modriča o načinu primjene mjera energetske efikasnosti.		
Ciljevi projekta: Izrada strateškog programa kojim će se ispuniti očekivani operativni ciljevi povećanja obuhvata kako slijedi: ⇒ 2012- 0% ⇒ 2017- 40 %	Ciljna grupa: Uposlenici i korisnici Srpskog kulturnog centra	
Očekivani rezultati: Smanjena potrošnja energije za zagrijavanje objekta Srpskog kulturnog centra.	Indikatori: Troškovi energenata za grijanje prostora predmetnog objekta manji u odnosu na troškove prije primjene mjera.	
Glavne aktivnosti: - Provođenje energetskog pregleda predmetnog objekta - Priprema projektne dokumentacije (tehnički elaborat i sl) za nabavku i izvođenje radova na postavljanju toplotne izolacije i stolarije - Izbor dobavljača materijala i izvođača radova -izvođenje radova	Period implementacije: 2012- 2017	
Glavni rizici:	Predviđeni troškovi: Direktni: 100 000 KM Ukupno: 100 000 KM	

Status spremnosti projekta: Spreman za implementaciju	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 50%, grant od međunarodnih organizacija 50%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
⇒ Srpski kulturni centar, međunarodna organizacije	Opština Modriča

Strateški cilj 3-ATMOSFERA i ENERGIJA: Smanjeno zagađenje vazduha prouzrokovano sagorjevanjem fosilnih goriva za 20%.	Operativni cilj 4. 20% građana upoznato sa mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije	Mjera 4.1.: Provođenje edukativnog programa o primjeni principa energetske efikasnosti i obnovljivim izvorima energije
Naziv programa/projekta: Provođenje edukativnog programa o primjeni principa energetske efikasnosti i obnovljivim izvorima energije		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Procjenjuje se da se na području opštine Modriča, za potrebe grijanja i ostale potrošnje električne energije, iskoristi 229.159.272 kWh energije. Sagorjevanjem ovih količina oslobađa se niz štetnih supstanci (ugljen dioksid, metan, sumpor dioksid, azotni oksidi, amonijak, nemetanski isparljivi organski spojevi, teški metali, ugljen monoksid, sitne čvrste čestice) i vrši se pritisak na atmosferu. Korak u poboljšanju stanja zagađenosti atmosfere i energetske efikasnosti jeste i educiranje i uticaj na svijest građana, upoznavajući ih o mogućnostima ušteda novčanih sredstava kao i sa benefitima zajednice koje se ogledaju u poboljšanju kvaliteta životne sredine.		
Cilj/evi projekta: Izrada strateškog programa kojim će se ispuniti očekivani operativni ciljevi povećanja obuhvata kako slijedi: ⇒ 2013- 0% ⇒ 2014- 20 %	Ciljna grupa: Građani, privredni i javni subjekti sa područja opštine Modriča	
Očekivani rezultati: Izrađen i proveden edukativni program	Indikatori: Broj građana prisutan na edukaciji o energetskej efikasnosti i obnovljivim izvorima energije	
Glavne aktivnosti: - Priprema koncepta programa edukacije -Konsultacije sa obrazovnim ustanovama -Odabir institucije za izradu programa edukacije -konačno definisanje programa	Period implementacije: 2013- 2014	

Glavni rizici:	Predviđeni troškovi: Direktni: 10 000 KM Ukupno: 10 000 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori financiranja/sufinanciranja: Izvori: Opštinski budžet 100%
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
⇒ MZ	Opština Modriča

Strateški cilj 3-ATMOSFERA i ENERGIJA: Smanjeno zagađenje vazduha prouzrokovano sagorjevanjem fosilnih goriva za 20%.	Operativni cilj 5.: Smanjena potrošnja električne energije u sistemu javne rasvjete za 20%	Mjera 5.1.: Izgradnja štedljive javne rasvjete u gradskom području opštine Modriča
Naziv programa/projekta: Ugradnja LED svjetiljki u sistem javne rasvjete u Svetosavskoj ulici		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Procjenjuje se da se na području opštine Modriča za potrebe grijanja i ostale potrošnje električne energije iskoristi 229.159.272 kWh energije. Sagorjevanjem ovih količina oslobađa se niz štetnih supstanci (ugljen dioksid, metan, sumpor dioksid, azotni oksidi, amonijak, nemetanski isparljivi organski spojevi, teški metali, ugljen monoksid, sitne čvrste čestice) i vrši se pritisak na atmosferu. Izgradnjom LED javne rasvjete znatno će se smanjiti potrošnja električne energije, a dugoročno će se postići značajne budžetske uštede što će dodatno obezbijediti novčana sredstva za ulaganja u projekte energetske efikasnosti.		
Cilj/evi projekta: Postavljanje LED rasvjete u Svetosavskoj ulici. 2013- 0% ⇒ 2017 - 50 %	Ciljna grupa: Građani, privredni i javni subjekti sa područja opštine Modriča	
Očekivani rezultati: Funkcionalna rasvjeta u Svetosavskoj ulici	Indikatori: Izgrađena LED rasvjeta, smanjenje računa za električnu energiju na godišnjem nivou.	
Glavne aktivnosti: Priprema projektne dokumentacije (tehnički elaborat i sl) za nabavku i ugradnju rasvjete sa LED svjetiljkama - Izbor dobavljača opreme i izvođača radova - Postavljanje i puštanje u fukciju LED rasvjete	Period implementacije: 2013- 2017	

Glavni rizici:	Predviđeni troškovi: Direktni: 200.000 KM Ukupno: 200.000 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori financiranja/sufinanciranja: Izvori: Opštinski budžet, međunarodne organizacije
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
⇒	Opština Modriča

Sektor biološke raznolikosti i kulturno-istorijskog naslijeđa

Osnovni koncepti projektnih prijedloga u oblasti ovog sektora su:

Strateški cilj 4: BIOLOŠKA RAZNOLIKOST I KULTURNO ISTORIJSKO NASLIJEĐE: Sačuvana, adekvatno vrednovana i u funkciji održivog razvoja stavljena biološka raznolikost i prirodno i kulturno naslijeđe opštine Modriča	Operativni cilj 1. Sanacija i restauracija kulturno-istorijskog naslijeđa kao potencijala u razvoju turizma	Mjera 1.1: Izrađena inventura i identifikacija svih kulturno-istorijskih spomenika na području opštine Modriča
Naziv programa/projekta: Identificiranje i uspostavljanje registra kulturno istorijskih spomenika na području opštine Modriča		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Kulturno istorijski spomenici postoje na cjelokupnom području opštine Modriča, ali sistematska identifikacija ne postoji, a samim tim i ne mogu se predvidjeti mjere za očuvanje istih. Brojna ratna dešavanja u proteklih nekoliko vijekova, neadekvatni vidovi i mjere zaštite, te nekvalitetan materijal od kog su objekti bili građeni, uticali su na to da je veliki dio kulturno-istorijskog naslijeđa opštine Modriča uništen. Prvi korak u poboljšanju stanja kulturno istorijskih spomenika je njihova identifikacija i uspostavljanje registra istih s ciljem očuvanja od propadanja ili uništenja i radi postavljanja istih u funkciju održivog turizma.		
Cilj/evi projekta: Izrada strateškog programa kojim će se ispuniti očekivani operativni ciljevi povećanja obuhvata kako slijedi: ⇒ 2012- 0% ⇒ 2014-100%	Ciljna grupa: Stanovništvo opštine Modriča Turizam	
Očekivani rezultati: Identifikovani svi kulturno istorijski spomenici na području opštine Modriča	Indikatori: Spisak kulturno istorijskih spomenika proizašao iz registra	
Glavne aktivnosti:	Period implementacije:	

- Izbor subjekata koji će izvršiti popisivanje i fotografisanje svih kulturno istorijskih spomenika - Sastavljanje izvještaja o postojećim kulturno istorijskim spomenicima -Uspostavljanje registra kulturno istorijskih spomenika	Jan 2013- jan 2014
Glavni rizici:	Predviđeni troškovi: Direktni: 15.000 Ukupno: 15.000
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori financiranja/sufinanciranja: Izvori: (opštinski budžet 100%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
⇒ Turistička organizacija	Opština, Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno omunalne poslove i ekologiju, Turistička organizacija Modriča

Strateški cilj 4: BIOLOŠKA RAZNOLIKOST I KULTURNO ISTORIJSKO NASLIJEĐE: Sačuvana, adekvatno vrednovana i u funkciji održivog razvoja stavljena biološka raznolikost i prirodno i kulturno naslijeđe opštine Modriča	Operativni cilj 1. Sanacija i restauracija kulturno-istorijskog naslijeđa kao potencijala u razvoju turizma	Mjera 1.2: Urađen Plan rekonstrukcije i revitalizacije Dobor grada kao nove kulturno istorijske destinacije
Naziv programa/projekta: Usvojen Plan rekonstrukcije i revitalizacije Dobor grada kao nove kulturno istorijske destinacije		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Stari grad Dobor je bio strateški faktor u dugoj političkoj i vojnoj istoriji u cijeloj srednjovjekovnoj Bosni još od 14. vijeka. Svojim oblikom tvrđava je bila prikladna za odbranu. Srednjovjekovni period protekao je u stalnim napadima Ugarskih trupa, te je tvrđava u nekoliko navrata bila paljena i razarana. Početkom XVIII vijeka tvrđava biva razorena usljed ratnih dejstava, i otada se više nije obnavljala. Tek od 1958. godine pristupilo se sistematskom raščišćavanju ruševina, radi njihovog konzerviranja i iskopavanja.		
Cilj/evi projekta: Izrada strateškog programa kojim će se ispuniti očekivani operativni ciljevi povećanja obuhvata kako slijedi: ⇒ 2013- 50% ⇒ 2014-100%	Ciljna grupa: Stanovništvo opštine Modriča Turisti	

Očekivani rezultati: Urađen Plan rekonstrukcije i revitalizacije Dobor grada	Indikatori: Prostorno planska dokumentacija usklađena sa kulturnim naslijeđem
Glavne aktivnosti: - Izbor subjekata koji će uraditi elaborate -Izrada elaborata	Period implementacije: Jan2013- jan 2014
Glavni rizici:	Predviđeni troškovi: Direktni: 15.000 Ukupno: 15.000
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori financiranja/sufinanciranja: Izvori: (opštinski budžet 100%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
⇒ Turistička organizacija	Opština, Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove i ekologiju, Turistička organizacija

Strateški cilj 4: BIOLOŠKA RAZNOLIKOST I KULTURNO ISTORIJSKO NASLIJEĐE: Sačuvana, adekvatno vrednovana i u funkciji održivog razvoja stavljena biološka raznolikost i prirodno i kulturno naslijeđe opštine Modriča	Operativni ciljevi 2, 5 i 6	Mjera 2.1.: Štampanje brošure o kulturnom naslijeđu opštine Modriča (veza operativni ciljevi 2, 5 i 6)
Naziv programa/projekta: Štampanje brošure o kulturno-vjerskom naslijeđu opštine Modriča		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Kulturno-vjerski objekti postoje na cjelokupnom području opštine Modriča. Na području obuhvata plana identifikovani su sljedeći vjerski objekti: Pravoslavna Crkva Uspenija Bogorodice u centru Modriče, Pravoslavna crkva u naselju Višnjik, Katolička crkva u centru Modriče, Katolička crkva u naselju Garevac, i Kladari Gornji, Bijela Šiić džamija, Stara džamija, Ali Begova džamija, Džamija u Tarevcima. Trebala bi se uraditi sistematizovana identifikacija svih vjerskih objekata na području opštine , a potom na osnovu tih podataka izraditi brošuru kao Kulturno-vjerski vodič kroz Modriču		
Cilj/evi projekta: Izrada strateškog programa kojim će se ispuniti očekivani operativni ciljevi povećanja obuhvata kako slijedi: ⇒ 2012-50% ⇒ 2014-100%	Ciljna grupa: Stanovništvo opštine Modriča Turizam	

Očekivani rezultati: Identifikovani svi vjerski objekti na području opštine Modriča	Indikatori: Spisak kulturno vjerskih objekata
Glavne aktivnosti: - Izbor subjekata koji će izvršiti popisivanje i fotografisanje svih vjerskih objekata - Sastavljanje izvještaja o postojećim vjerskim objektima -Uspostavljanje registra kulturno vjerskih objekata kod opštinske Službe za prostorno uređenje, stambeno-komunalne poslove i ekologiju	Period implementacije: Jan 2012- jan 2014
Glavni rizici:	Predviđeni troškovi: Direktni: 5.000 Ukupno: 5.000
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori financiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 100%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
⇒ Turistička organizacija	Opština, Odjeljenje za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove i ekologiju, Turistička organizacija

Strateški cilj 4: BIOLOŠKA RAZNOLIKOST I KULTURNO ISTORIJSKO NASLIJEĐE: Sačuvana, adekvatno vrednovana i u funkciji održivog razvoja stavljena biološka raznolikost i prirodno i kulturno naslijeđe opštine Modriča	Operativni cilj 4. Uspostavljanje efikasnije saradnje između predstavnika vjerskih zajednica, lokalnih vlasti, turističke industrije i medija sa ciljem integrisanja vjerskog turizma u turistički proizvod	Mjera 4.1: Održavanje okruglih stolova u cilju uspostavljanja efikasnije saradnje između predstavnika vjerskih zajednica, lokalnih medija i lokalnih vlasti (veza operativni ciljevi 3 i 4)
Naziv programa/projekta: Održavanje Okruglih stolova u cilju uspostavljanja efikasnije saradnje između predstavnika vjerskih zajednica, lokalnih vlasti, turističke organizacije i medija		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta: Na području opštine Modriča djeluju tri vjerske zajednice, koje oko sebe okupljaju najviše građana: Srpska pravoslavna crkva, Islamska vjerska zajednica i Katolička crkva. Multikulturalna raznolikost je odlika opštine Modriča, gdje se njeguje kultura življenja svih etničkih pripadnosti. Religijski sklad i međusobna tolerancija, narušeni u proteklom ratu, ponovo se vraćaju u svoje normalne okvire. Kako bi se uspostavila što efikasnija saradnja između predstavnika sve tri vjerske zajednice, lokalnih vlasti i medija, a sve u cilju integrisanja vjerskog turizma u jedinstven turistički proizvod, potrebno je redovno održavanje Okruglih stolova		

između gore navedenih.	
<p>Cilj/evi projekta:</p> <p>Efikasna saradnja između vjerskih zajednica, lokalnih vlasti i medija.</p> <p>Integrisanje vjerskog turizma u jedinstven turistički proizvod.</p>	<p>Ciljna grupa:</p> <p>Vjerske zajednice, lokalne vlasti, mediji, stanovništvo opštine Modriča, turisti</p>
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Opština Modriča kao turistički atraktivna destinacija sa integrisanim vjerskim turizmom.</p>	<p>Indikatori:</p>
<p>Glavne aktivnosti:</p> <p>Priprema tematike za Okrugle stolove</p> <p>Održavanje Okruglih stolova</p>	<p>Period implementacije:</p> <p>Jan 2013- jan 2014</p>
<p>Glavni rizici:</p>	<p>Predviđeni troškovi:</p> <p>Direktni: -</p> <p>Ukupno: -</p>
<p>Status spremnosti projekta:</p> <p>Projektna ideja</p>	<p>Izvori financiranja/sufinanciranja:</p> <p>Izvori: -</p>
<p>Partner(i)</p> <p>⇒ Turistička organizacija</p> <p>⇒ Vjerske zajednice</p> <p>⇒ Mediji</p>	<p>Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:</p> <p>Opština i Turistička organizacija</p>

<p>Strateški cilj 4: BIOLOŠKA RAZNOLIKOST I KULTURNO ISTORIJSKO NASLIJEĐE:</p> <p>Sačuvana, adekvatno vrednovana i u funkciji održivog razvoja stavljena biološka raznolikost i prirodno i kulturno naslijeđe opštine Modriča</p>	<p>Operativni cilj 6.: Izgradnja, markiranje, i uređenje turističkih i biciklističkih staza uz odgovarajuću signalizaciju u cilju unapređenja integralnog turističkog proizvoda</p>	<p>Mjera 6.1: Izgrađena biciklistička staza u dužini od 3000 metara na području opštine Modriča (urbanističkim planom predviđena u Berlinskoj uluci)</p>
<p>Naziv programa/projekta: Izgrađena biciklistička staza u dužini 3000 metara na području opštine Modriča (Urbanističkim planom predviđena u Berlinskoj ulici)</p>		

Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa/projekta:

Zastupljenost biciklističkog saobraćaja u strukturi kretanja je, i pored relativno povoljne morfologije terena, kao i meteoroloških karakteristika, u većem djelu grada slaba. Učešće biciklističkog saobraćaja u ukupnoj raspodjeli iznosi svega 4%.

Razlozi za takvo stanje mogu se pripisati relativno velikom stepenu motorizacije stanovništva, ali ih takođe treba potražiti u činjenici da ne postoji mreža biciklističkih staza. Biciklistički saobraćaj odvija se kolovozom postojećih ulica. Kao rješenje ovog problema nameće se izgradnja biciklističke staze, koja je Urbanističkim planom predviđena u Berlinskoj ulici.

Cilj/evi projekta: Izgrađeno i pušteno u rad 3000 metara biciklističkih staza ⇒ 2014 -0% ⇒ 2017-100%	Ciljna grupa: Stanovništvo opštine Modriča Turisti
Očekivani rezultati: Izgrađena mreža biciklističkih staza. Povećan broj učesnika u biciklističkom saobraćaju	Indikatori: -Povećano učešće biciklističkog saobraćaja u ukupnoj saobraćajnoj raspodjeli -Unaprijeđen turistički biciklizam
Glavne aktivnosti: -Objava tendera za uzvođače radova na izgradnji biciklističke staze -Odabir izvođača radova na biciklističkoj stazi - Izvođenje radova - Puštanje u rad biciklističke staze	Period implementacije: Jan 2014- jan 2017
Glavni rizici: Nerješeni imovinsko pravni odnosi	Predviđeni troškovi: Direktni: 390.000 KM Indirektni: Ukupno: 390.000 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori financiranja/sufinanciranja: Izvori: (opštinski budžet 40% grant od međunarodnih organizacija)
Partner(i) ⇒ Turistička zajednica	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija: Opština

Reference

- Publikacija o zdravstvenom stanju stanovništva Republike Srpske za 2008. godinu
http://www.phi.rs.ba/documents/publikacija_zdr_stanje_2008.pdf
- Studija uticaja na okolinu vezano za projekat autoceste na koridoru Vc
- Okvirni plan razvoja vodoprivrede RS:
http://vodeherc.org/images/stories/dokumenti/okvirni_plan_razvoja_vodoprivrede.pdf
- Akcioni plan za realizaciju Okvirnog plana razvoja vodoprivrede RS
http://vodeherc.org/images/stories/dokumenti/akcioni_plan.pdf
- Vodno zakonodavstvo Evropske Unije <http://www.voda.hr>
- Okvirna direktiva o vodama: <http://www.voda.hr/Default.aspx?sec=194>
- Agencija za vode oblasnog riječnog sliva Save, Bijeljina (Republika Srpska): <http://www.voders.org>
- Ocjena monitoringa voda oblasnog riječnog sliva rijeke Save 2009
- Zakon o zaštiti životne sredine (Sl. glasnik RS 28/07)
- Uredba o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijumi za odlučivanje o obavezi sprovođenja i obimu procjene uticaja na životnu sredinu (Sl. glasnik RS 7/06)
- Uredba o postrojenjima koja mogu biti izgrađena i puštena u rad samo ukoliko imaju ekološku dozvolu (Sl. glasnik RS 7/06)
- Izvještaj o stanju životne sredine Federacije Bosne i Hercegovine: <http://www.okolis.ba/ba/page/37>
- Prvi nacionalni izvještaj Bosne i Hercegovine za konvenciju o biološkoj raznolikosti (<http://www.fmoit.gov.ba/ba/page/63/bh-chm>)
- Prvi nacionalni izvještaj BiH u skladu sa Okvirnom UN konvencijom o klimatskim promjenama
<http://www.unfccc.ba/ba/posljednje/novosti/21-bih-adopts-the-initial-national-communication-under-the-united-nations-framework-convention-on-climate-change>
- Zakon o zaštiti prirode (Sl. glasnik RS 50/02)
- Zakon o zaštiti vazduha (Sl. glasnik RS 53/02)
- Zakon o upravljanju otpadom (Sl. glasnik RS 53/02)
- Zakon o vodama (Sl. glasnik RS 50/06)
- Zakon o uređenju prostora i građenju (Sl. glasnik RS 55/10)
- Regionalni akcioni plan za zaštitu sliva rijeke Ukraine-nacrt

**Opština Modriča
Vidovdanska bb
Modriča 74480
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina
Tel/fax: 00387 (0)53 810 511
www.modrica.ba**